

MISS. MEENAKSHI

॥१॥

కొండేపూడి సుబ్బారావుగారు. బి.ఏ., బి. యిడి.,

మిన్ వి నా క్షి

రచయిత:

శ్రీ కొండేపూడి సుబ్బారావు బి. ఏ., బి. ఇడి.

పబ్లిషర్స్:

శ్రీ సత్యనారాయణ పబ్లిషింగ్ హౌసు

రాజమండ్రి.

రాజమండ్రి.

డాక్యు ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడియె.

1945

కాపీరైటు రిజిస్టరు

ప్రైవేటు 0—3—0

సూచన

ఈ విశాలప్రపంచంలో బతుకు తెరువు కనేక మార్గాలున్నాయి. వ్యక్తులు కేవలం, ఎం. ఏలు, బి. ఏలు ప్యాసుకానవసరంలేదు. అనేకవిధాలగా అనేక మంది జీవిస్తూవుంటారు. న్యాయమార్గంగా జీవించేవాళ్ళు కొందరూ కేవలం, అన్యాయంగా బ్రతికేవాళ్ళు మరి కొందరు. ఏది ఎట్లావున్నా జీవికీ ముఖ్యంగా విశ్వాసం ప్రధానంగా వుండాలి ఒకరు మన కొక అపకారంచేసి నష్టము వాళ్ళను మనం ఆజ్ఞాంతము మరచిపోకూడద్ద. కేవలం పడుపువృత్తే ప్రధానంగా చేసుకున్నా వాళ్ళల్లో కూడా నీతి నియమాలకు కట్టుబడేవాళ్ళు వున్నారని అలాటివాళ్ళకు ఎప్పుడూ మేలు జరుగుతూనే వుంటుందని యీ సవల్లో సూచించబడ్డది.

ఇట్లు,

గృంథకర్త :

“అమ్మా నువ్వు లక్ష చెప్ప—వెయ్యి చెప్ప నేనుమాత్రం ఆ జిడు
గాడి దగ్గరకు వెళ్ళలేనే. వెధవ లంబోదరుడిలాగ బొజ్జా వాడు ఏమం
దంగా వున్నాడో దగ్గరకొస్తే చెమటకంపు కొట్టుకుంటాను” అన్నది
మీనాక్షి.

‘అదేమిటమ్మా! అలాఅంటావు. ముసల్వాడైతేనేమి? పడుచువా
డైతే ఏమి? మనకి ముసలి పడుచుతనాలతో పనిలేదు. ఎవరు డబ్బిస్తే
వాళ్ళేమనకి మన్నధులు—తెలుసునా?’ అందిరాజ్యం.

“పోదూ—నీమాటలూ నువ్వును. తిండిలేకపోతే మాజేనా
చస్తానుగాని నామనసుకి యిష్టంలేనిపని యెప్పుడూ చెయ్యను—చెయ్య
లేను. చెయ్యమనికూడా నువ్వు ప్రోత్సహించవద్దు.’

“ఇలాటి చిన్నతనపుమాటలు చెప్పకమ్మా. నాదగ్గర — నీకింకా
తెలిసీ తెలియని యీడు. ముందు ఏకాలానికి ఏదిరానున్నదో యెవ్వరు
చెప్పగలరు?”

“నువ్వు చిన్నతనమను, చిలకతనమను, దాంట్లో అర్థముండాని.
అస్తమానము నన్ను పట్టుకుపీక్కు తినకూనదు. ఏదో ఒకటిరెండు
మాట్లు ముక్తసరిగా చెప్పితే బాగుండును. సీతాంసురసం నూరినట్లు
అస్తమాను నన్ను నూరుకు చంపేస్తున్నావు”

‘అదికాదే—నీవరస నాకర్థంకావడంలేదు. ఇంతకీ నువ్వేమంటా
వు? నారాయణశెట్టిగారితో వుండడం నీకిష్టముందాలేదా? చెప్ప”

“నారాయణశెట్టిగారుగదా — నారాయణమూర్తి వచ్చినా నా
మనస్సుని నీవు కట్టిపెట్టలేవు. వెధవడబ్బు వాడిడబ్బువరికి కావాలంట’

“ఏమిటి నీ వెంకితనం—చిన్నప్పటినుంచీ గారంగా పెంచుకొచ్చేను గదా! గోరింకపిట్టలాగు చూస్తున్నాను. ఈమాటు ఆ వెంకట్రావుగారు గుమ్మంలో కొచ్చేడంటే కాలువీరగేస్తాను—రావద్దయ్యా! నీ కెన్నిమార్లు చెప్పను. సిగ్గు—బిడియంటేదూ? అన్నా కూడా మానడు. సరిగదా నీ ముఖంముందరే వాడికి తగిన పరాభవంచేస్తాను’

‘అమ్మా! నీవరసచూస్తే నా కక్కడా బాగుండలేదు. నీకు హృదయంలేనట్లు కనపిస్తూవుంది. వెంకట్రావుకేమే? పండంటిమనిషి—చక్కటి కంఠం—మేమిద్దరం ఈనూజోడూగా వున్నాముగదా! నువ్వు చూచి వోర్చలేవూ!’

“ఈనూజోడూ యెవరికి కావాలమ్మా! మనకి కావలసింది డబ్బు. డబ్బులేకపోతే ఎవ్వరూ చూడ గీ ప్రపంచములో—రెండు నెలల యింటదై బాకీయాయె. ఏమండీ వెంకట్రావుగారూ—అంటే మాట్లాడ దాయెను’ అంది రాజ్యం.

“అమ్మా! ఆయనమూత్రం యేంజేస్తాడు — నాకు పద్ధానుగో యేడు రావటంతోనే కన్నెరికం చేశావు. ఇప్పటికి రెండేళ్ళనుంచి అతనికీ నాకూ సంబంధముంది. నాకిప్పుడు పదహారేళ్ళు. ఆయనకా 24 కంటే యెక్కువలేవు. ఈరెండేళ్ళలోను అతని యావదాస్తి మనకే యిచ్చేసేడగదా! ఇప్పుడు చెట్టుమీద పక్షిలాగ పొమ్మంటే అతడు మూత్రం యెక్కుడికిపోతాడే—”అన్నది మినాట్లీ.

‘ఎక్కడికి పోవడం కాదమ్మా! చిట్టి! నామాటవిను — ఇప్పటికి రెండు నెలల యింటదై బకాయి. వైగా యింటిభిర్చు నెలకు యేబైరూపాయలేనా అవుతున్నాయిగదా! రాబడి లేనప్పుడు మనం ఆవ్యక్తిని పట్టుకు కూర్చోకూడదు.’

“అతడుమూత్రం యేంజేస్తాడు — సాలుకు మూడువేలరూపాయలువచ్చే బత్తాయితోట నావేరి వాగ్గిసియిచ్చేడు. రెండువేలరూపా

యలదాకా కొక్కముయిచ్చేడు. ఈరోజువరకూ యేదో లోటులేకుండా జరుపుతున్నాడు. ఆఖరికి తనపేరవున్న కొంపకూడా నాకు క్రియచీటీ క్రింద వ్రాసి నెలరోజులయిందిగదా! అలాంటివాడిని పొమ్మని యెట్లా అనగలను'

'నువ్వు పొమ్మని చెప్పకపోతే నేనే చెప్తానులే—చూడు. నారా యణశెట్టున్నాడే—నీవళ్ళంతా బంగారంతో నింపేస్తాడు. నీకేమి కావాలంటే అదియిస్తాడు—కాలంమనకియెల్లకాలం ఒక్కలా వుండదు. మెరుగులున్నప్పుడే ప్రజల్ని దోచుకొని యింట్లోపోసుకోవాలి. నువ్వు చెప్పలేకపోతే—మాయంటికి రావొద్దయ్యా అని నేనే చెప్పతానులే వెంకట్రావుకోటి' అన్నది రాజ్యం.

'పోదూ! నీతో నేమాట్లాడను. నాకు తిండీకీ — గుడ్డకూ యే లోటూ లేకుండా వెళ్లిపోతూవుంది. అంతే చాలు' అంటూ మూతి పదహారుముక్కలయ్యేటట్లు విరుచుకుని చరచర మేడమెట్లుయెక్కి మేడమీద తనగదిలోకివెళ్లి తలుపుగడియవేసుకుని పడుకుందిమీనాట్లీ. రాత్రి పదకొండు గంటలయింది. మీనాట్లీ కింకా నిద్రపట్టటంలేదు. వెంకట్రావుని పొమ్మని యెట్లా చెప్పగలను? అతను చాలా మంచి వాడే. నేనంటే అతనికి పిచ్చిపేమ. నాకోసం అతని స్వస్వం రాసి యిచ్చేడే. సాటికి మూడువేలరూపాయలువచ్చే బత్తాయితోట వ్రాసి యిచ్చేడు. రెండుమూడువేలరూపాయలదాకా కొక్కం ఖర్చుపెట్టేడు. తన పెళ్లాం పిల్లలిని వదులుకు నాకోసం నా యింట్లో కావలివుంటున్నాడు. అయినా ఆస్తి అంతా సానిదానికి వ్రాసియిచ్చేడు. గోడకువేసిన వెల్లా, సానిదానికి వ్రాసిన ఆస్తి వస్తుందా? పో పొమ్మని యింట్లో పొమ్మన్నారగదా! నేను అతన్ని పొమ్మనటం న్యాయమేనా? అతడు యిచ్చిన తోటవల్ల నెలకి రెండువందలరూపాయల ఆదాయం వస్తోందే ఎలా పొమ్మంటాను, మాఅమ్మపిచ్చిముండ. చిన్నప్పటినుంచి స్నేహం

కావడంచేత అతనిమీద నాకు యొక్కువ మమకారం. నేనుమాత్రం అతన్ని వదలేను.” అని యిలా పరిపరివిధాల మీనాక్షి మేడమీద వందిరిమంచంపైన పడుకుని యోచించుకుంటుంది. గోడగడియారం తండు తండుమని పన్నెండుకొట్టింది. మీనాక్షికి మగతనిద్ర కావడం తోనే కన్నుమూసేసింది.

౨

కాకినాడలో తెంపిల్ వీధి. సానికొంపలకు ప్రసిద్ధి. మీనాక్షి ఆవీధిలోనే ఒక పెద్దమేడ అద్దెకు తీసుకుంది. మీనాక్షి చక్కటిపిల్ల. కుండనంముద్దలాంటి శరీరచ్ఛాయ—తాంబూలీగలాంటి కంఠం—దానిమ్మ గింజల్లాంటి పలువరస—ఎరటి చిందూరంలాంటి పెదవులు — మాదిపింజలాంటి ముక్కు. ఆమెను చూచినవాళ్ళు తన్నయత్వం పొందకమానరు మీనాక్షితల్లిపేరు రాజ్యం. రాజ్యం యేబైయేళ్ళ ముసలిది. రాజ్యానికి మీనాక్షి ఒక్కజే కూతురు. మీనాక్షిద్వారా కోట్లు సంపాదించాలని రాజ్యం ఉద్దేశం.

వెంకట్రావు పాపం! పాతికేళ్ళ యువకుడు. కమ్మవారి కుర్రాడు కొంచెం స్థితిపరుడు. మీనాక్షి కిరడే కన్నెచెర వదలేడు. అందుకోసం మీనాక్షితల్లి రాజ్యం అతనివద్ద రెండువేలరూపాయలు పుచ్చుకుంది. సాలుకు మూడువేలరూపాయలువచ్చే బత్తాయితోట వ్రాయించుకుంది అతడిపేరవున్న కొంపకూడా వ్రాయించుకుంది. అతడు పకీరు అయ్యేడు నమిలి పారేసిన చెరుకుపిప్పి అయ్యేడు. అతన్ని వదలివేటి నారాయణ శెట్టిని ఉంచుకోమని పీక్కుతించుతుంది. రాజ్యం కాని రాజ్యాచికన్న మీనాక్షి అంతస్తు మంచిది. అంత ఆస్తిపరున్ని మనం పకీరునిచేసే గదా! ఇప్పుడైనా మనకి లోటులేదు. అతడు వ్రాసియిచ్చిన తోటవల్ల

నెలకు 200 రూపాయలు ఆదాయం వస్తోంది. అది పెట్టుకు కాలుమీద కాలేను కూర్చోని అతనితోటే కాలక్షేపంచేద్దా మంటుంది. మీనా టీ అదికాదు, ఎవడు డబ్బిస్తే వాడి నాశ్రయించి, వెలమాలన్న పేరు సార్థకంచేసుకో మంటుంది రాజ్యం. డబ్బిచ్చినా, రోగిష్టివెధవల దగ్గరకి రొచ్చు వెధవల దగ్గరకి నేను వెళ్ళలేను. ఉన్నదానిలా సంతృప్తిపడదా మంటుంది మీనా టీ. ఇలా తల్లి కూతు ల్ళిద్దరూ క్రిందు మీద పడి కొట్లాడి ఎవళ్ళ గదుల్లో వాళ్ళు పడుకున్నారు.

మీనా టీ కాకినాడ వచ్చి రెండు సంవత్సరాలయింది. మీనా టీది, వెంకట్రావుది ఒక్కటే పూరు వీళ్ళు బంధరు దగ్గర అయ్యం! కాపుర స్థలం. స్వగ్రామంలా పూట బాగావుండవని వెంకట్రావు మీనా టీని కాకినాడ తీసుకువచ్చి పెద్దమేడ అడ్డకు తీసుకుని అందులో వుంచేడు. రెండు సంవత్సరాలు అవిచ్చిన్నంగా డబ్బు మంచినీళ్ళలాగ ఖర్చు పెట్టేడు. కాని, కాలమానం ఎప్పుడూ ఒక్కలాగ వుంటుందా? డబ్బు ఎన్నోళ్ళు వుంటుంది? వున్న నిలవడబ్బు ఖర్చువడిపోయింది. అయిన ఆస్తి బోగంధానికి వ్యాసి యిచ్చేడు. ఇంటి కెడితే పెళ్లాం, పిల్లలు తిడతారు. రాజ్యానికి విశ్వాసం లేదు. అతడు నిర్ధమం ఉని తెలిసి తన యింట్లోనుంచి పొమ్మంటోంది. కాని మీనా టీ మాత్రం అలా అనటం లేదు. రాజ్యం తన్ను చూసి విసుక్కోవటం, సూటీ పోటీమాటలు అనటం పిల్లిమీద, ఎలకమీదా పెట్టి తిట్టుకోవటం తలుపుచాటు కళ్ళి మెటికలు విరుచుకోవటం యితడు చూశాడు. కాని, యేం చేస్తాడు?

రాత్రి వంటిగంట కావడంతోనే వెంకట్రావు వచ్చి మీనా టీ వీధి తలుపు తట్టేడు. సావిట్రి పడుకున్న రాజ్యం విసుక్కుంటూ తలుపు తీసింది. అతడు చెరి చెరా మేడమెట్లు యెక్కి మీనా టీ గదివద్దకు వచ్చాడు. తలుపు గడియ వెయ్యబడి వుంది. తలుపు తట్టేడు. మీనా టీ లేచి వెంకట్రావుకి తలుపు తీసింది. అతడు లోపల బ్రవేశించడంతోనే తలుపు మళ్ళీ గడియ వేసేసింది మీనా టీ.

“ఇంతరాత్రివరకూ యెక్కడ వున్నారూ?” అన్నది మినాటె.

“ఏదో పాట్లు పడుతున్నాను” అన్నాడు మెకట్రావు.

‘ఎందుకండీ పాట్లు, సుఖా న్నున్న ప్రాణం కష్టపెట్టుకోవటం?’ అన్నది మినాటె.

‘ఏం చెయ్యమన్నావు? మీ అమ్మ డబ్బో, డబ్బో అని పీక్కు తినేస్తోంది. ఎక్కడా నిలవనియ్యదాయె. మనిషికి పరువు మర్యాదలు వుండాలి.’

“పోనిస్తురూ. దానికో తీమిటి? పిచ్చిముండ యిప్పటిదాకా మీరు వస్తారేమో నని అమాటా యీమాటా చెప్పుకుంటూ వున్నాము. ఒకగంటసేపు వీణకూడా వాయింతున్నాను. మీరు రాలే దాయె ఏ నాటకానికేనా వెళ్ళా రనుకున్నాను.’

‘అలాగా పొద్దుపోయింది పడుకో. అదిగో! గడియారం రెండు కొట్టింది.’

3

‘ఏమాయి! శాస్త్రి! ఎప్పు డొచ్చేవు కలకత్తా?’ అన్నాడుశర్మ.

‘నే నిక్కడ కొచ్చి అరునెల్లు వైన దాటిందోయ్.’ అన్నాడు శాస్త్రి.

“అయితే అరునెల్లనుంచీ నువ్వీ కలకత్తాలో వుండి నాకొక్క మాటూ కడుపించలే దేమోయి! చిత్రంగా వుండే!”

‘అవును మరి చిత్రమే. ఈ పెద్దపట్టణంలో ఒక్కళ్ళ నొకళ్ళు పట్టుకోవటం చాలాకష్టం నువ్వు యిక్క డేం జేస్తున్నావు?’

‘నేనా—మోడరన్ ట్యాక్ డిప్రీబ్యూటింగ్ కంపెనీలో పబ్లిసిటీ ఆఫీసరుగా వున్నానోయి. మరి నువ్వు.’

“ఇ డేమిటోయ్ బాకీ డిస్ట్రిబ్యూటింగ్ కంపెనీలో పబ్లిసిటీ ఆఫీస రేమిటోయ్? ప్రొడ్యూసింగ్ కంపెనీలో అయితే అలాంటి పచ్చునుగాని.”

“అ డేమిటలా అంటావు! మేము ఏ వేల పిచ్చర్లు డిస్ట్రిబ్యూటు చేస్తున్నాము. మాకు ఏ భాషలో ఫిచ్చర్లు వచ్చాయి. తీసిన ఫిచ్చర్లన్నింటికీ లీట్ పబ్లిసిటీ యివ్వవద్దుటోయ్! అందుచేత బుక్కు పబ్లిసిటీ అన్నమాట యేమిటి. సిశేరియోకూడా, కొంత వ్రాస్తాను. డైలాగు వ్రాయగలను. టైపుకూడా చేస్తాను. కేవలం ఒక పబ్లిసిటీ ఆఫీసరే కాదు నావని, ఇల్ రౌనుగా అన్ని చేస్తూవుంటాను. కాని, గౌరవానికిమూల్యం ఆ హోవా పెట్టుకున్నాను.”

‘అయితే జీత మొత్తం యిస్తున్నారు? ఎవరోయ్ మీ కంపెనీ పొప్రయిటరువేరు?’

“జీతమా? 50 రూపాయ లిస్తున్నాను అదే చాలటలేదీ కల కత్తాలోకంపెనీ పొప్రయిటరువేరు షేక్ సులేమాన్ సాహెబ్ ముంబై మంచివాడే కాని; డబ్బునగ్గిరమాత్రం మహగట్టి అవును బాబూ! డబ్బా-మాట్లా? చిన్నప్పటినుంచీ డక్కాముక్కలు తిన్న ముండా కొడుకేమో! డబ్బుకీ ప్రాణానికి లాకోయ్ జీతం ఎక్కువచెయ్యమని పేచీపెట్టేను గాని, యిదిగో యీ పిర్లవంతుగ వెళ్ళా లన్నాడు. అయితే ను వ్యేక్తం డుంటున్నావు? ఇందాకటినుంచీ నాసోదే చెప్ప కొచ్చేను గాని, నీ సంగతి అడగటమే మరచిపోయినాను.”

‘నేనా-యిక్కడ నవభారతీ ఫిలిముస్కులో అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగా వున్నాను.’

“ఎవరిదోయ్ ఆ కంపెనీ?”

“నేట్ పన్నాలాల్ పేరాజీవి. ఒకళ్ల దన్నమా టేమిటి? పది మంది కలసి లిమిటెడ్ కంపెనీగ్గిడ యేప్పడ్దాను ఇండికి ఎక్కువ షేర్లు వున్నాయి. అందుచేత యితడు మేనేజింగు డైరెక్టరు.”

‘అయితే మీరు తీసే ఫిలుము యేమిటోయ్’

‘గుండు గుళల్’

“ఇదేమిటోయ్! ఇదేంపేరు—చాలా చిత్రంగావుండే? సాంఘిక ఫిల్మ్ యేమిటి’

‘సాంఘికమేగాని, కొంత స్వంటుతో కూడా కూడుకున్నది.”

‘స్వంటు పిక్చర్లు యెందుకు యెత్తుకున్నారోయ్, అంగులో సరిగా యెక్కువేసేవాళ్ళు మన తెలుగుదేశంలో లేరు’

‘లేరనుకో. ఇదొక నోవల్ కింద వుంటుందని యెత్తుకున్నాము. ఈ మాబోకు అదే డబ్బుచేస్తుంది. కొంచెం కొట్టికోవటా, తిట్లుకోవడం, గంతులు వేయటం, పల్లెటూరికొట్టుకోవడం, మత్యాదులు వ్రాపెనేగాని, యీ మూకప్రజలకు అర్థంగాదు. వాళ్ళ అభిరుచులకు సచ్చదు. వాళ్ళనల్లా ఫిల్ములకు యెక్కువగా రాబడి. నువ్వు పెల్లెసిటీ ఆఫీస్ కి యుండి మనస్సి తెలియక నన్ను అడుగుతున్నావా?’

‘లేదు—లేదు. నాకన్నా నీకు యాపిష్యుడు అభిరుచులు యెక్కువ గనక, నాకు తెలియకు గనుక అడిగాను. లేకపోతే అడుగుతానా? అయితే ఎంత డైరెక్టింగు యెక్కడ చేస్తుకున్నావోయ్’

‘ఎక్కడ చేర్చుకునే పేషిటి? మొదట్లో ఫిల్ముకంపెనీలలో యాక్టరుగా ప్రవేశించాను. అప్పుడు నాచేత చిన్నచిన్న చిల్లరవేమాలు వేయించేవారు. తరువాత ప్రొడ్యూసర్ నటకాన్ని అయినాను. ఒక్క డైరెక్షనే కాక, ఫిల్మ్ టెక్నికు అంతాకూడా చేర్చుకున్నాను.”

‘అయితే ఫోటోగ్రఫీ, ఎడిటింగు, అన్నీ చేర్చుకున్నా వన్న మాట’

“అహ! ఇప్పుడు సాంఘిక యాపిష్యుడు రిలీజుఅయ్యేక యంకో పిక్చరు నేనే డైరెక్టుచేద్దా మనుకుంటున్నాను. చక్కటి కథ యెంచుకున్నాను. మంచివాళ్ళను చూచి వ్రాయుంటావోయ్. అన్నట్లు—నువ్వు

కథలు వ్రాస్తావుకాదూ? చక్కటికథ యెందుకువ్రాసి నాకు చూపించ కూడదు? మన విద్వరంకలసి ఒకకంపెనీ లేవనెత్తి రాజాలంటి ఫిల్ము తీద్దాం'

“ఓహో! అంతమాట అన్నావు అంతే చాలు. కథ కేమిటి? నీయిష్టమొచ్చినకథ వ్రాస్తాను. నావ్వు యేకథ వ్రాయమంటే ఆకథ వ్రాస్తాను. నల్లకాకిని తెల్లకాకిని చెయ్యగల సామర్థ్యం నాలో వుంది'

'అయితే మన విద్వరము కలిస్తే ఫిల్ము పవంచాన్ని ఉర్దూరి లూగించేమన్నమాట! నాకు కొంచెం పనివుంది. బ్యాంకుకు వెళ్లు తున్నాను. మానేటు డబ్బుకట్టి రమ్మన్నాను. మనం సావకాశంగా మాట్లాడుకుందాము. ఎప్పుడు మల్లాదర్శనం'

“ఇదిగో నేను ఔరంగీస్వేరులో నెం. 14 బెడ్రూమ్‌వీధిలో వుంటాను. ఎల్లుండి ఆదివారం గనుక భోజనంచేసి రా. మధ్యాహ్నం టి అక్కడే త్రాగుదుగాని. గుడ్‌మూర్నింగ్”

“రైటో వెరీ గుడ్‌మూర్నింగ్”

కాశ్మీ కర్మ లిద్దరూ చిన్నప్పడు చదువుకున్నారు. కాశ్మీ ఎం. ఏ. ప్యాసయినాడు. టైపు బాగా కొట్టగలడు. కథలు, వ్యాసాలు పత్రికలకు వ్రాస్తాడు. నాలన్నవాడు ఎన్నడూ ఉద్యోగం యివ్వలేదు. పేవర్లో ప్రకటనచూచి పేక్ సులేమాన్ సాహేబ్‌దగ్గర పత్రికటన కర్తగా ప్రవేశించేడు. శర్మకు చదువు మొదటినుంచీ వంటపట్టలేదు. చెట్టాయి, చెమ్మాయి అని ఆగమ్యకాకిలాగ తిరిగేడు. అనాటకంలోనూ, యీనాటకంలోనూ వేషాలు కిరాయికి వేస్తూవుండేవాడు. అతడి రోజులు బాగున్నాయి. ఈసినీమాల్‌లంటూ వచ్చిపడ్డాయి. క్రమంగా అసిస్టెంటు డ్వి రెక్టర్‌నాడు. కొంతడబ్బుకూడా సంపాదించేడు. సాం తంగా ఒకకంపెనీ స్థాపించి ఫిల్ము లేయాలవి శర్మ ఊహ,

“రాజ్యం! రాజ్యం!”

“ఎవరు వారు?”

“నేను నారాయణశెట్టిని”

‘ఆ వచ్చే, వచ్చే’

అని రాజ్యం వీధిలోనుంచి వెళ్ళింది. నారాయణశెట్టి విఘ్నేశ్వరుడిలాగ పొట్ట మాండుకు చేసుకుని తయారై నానా పల్లెటి విరుగుడి బావలాంటి విగ్రహం. వయస్సు యేబైవంసన్నరా బుంటాయి పొట్ట మీద పెద్దనామం రెండుభుజాలమీద రెండుగా మాలు, గుండెలుమీద నామం, ముఖాన్ని రామపాదాలు, సాక్షాత్తు విష్ణులోకాన్నించి దిగి వచ్చినవాడిలా గున్నాడు. కొంచెం గొంతుక బొంగురుగా వ్రుంట్టుంది.

‘దక్షిణంకి శెట్టిగారూ! దయచేయండి. మీరు రావటంచేత మాయల్లు వాసనమయింది. ఇదిగో! యీ పోపాలో కూర్చోండి.’ అన్నది రాజ్యం.

‘పంతులు! యిదిగో! నువ్వుకూడా రావోయ్. మొగమాటం పడతానేంటి న్నెత్రిమెకవా?’ అన్నాడు నారాయణశెట్టి తినిగుహవా. పంతులుతోటి.

“మొహమాటంలేదా శెట్టిగారు, మీనాక్షియల్లు యిది అవునో కాదో అని చూస్తున్నాను” అన్నాడు పంతులు.

‘దయచేయండి పంతులుగారూ! కాఫీ తెప్పించమన్నారా? అమ్మయీ! మీ నా? ఒక్కమాటు యిలా రా, అమ్మా శెట్టిగారు నిన్ను చూడటానికి కొచ్చేరు’ అన్నది రాజ్యం.

“ఏమిటది చంపుకు తింటావు-ఎన్నిమాట్లు చెప్పాను - పెద్దవ శెట్టి, గిట్టి నా కిష్టం లేదని రెండుకేక కస్తానంతే” అన్నది మినాడీ తల్లితో. రాజ్యం-లోకం చూస్తూబ్రతుకూపున్న మినాడీని తీసుకురావటానికి వెళ్ళింది. సోపానాల్లో సోపామీద నారాయణశెట్టి, కర్మమీద పంతులూ కూర్చున్నారు.

‘అదికాదే చిట్టి! నా చిట్టితల్లికి కాదూ? వామూద్దు చిట్టి చచ్చా నా గొంతుం దిక్కించచ్చా? పెద్దయినామ లొచ్చి కూచున్నాడు. సావిట్లో ఈ పీఠాల్లో ఎంతవంతు వున్నారు. అదే నీ బుంది. నరసింహం వుంది. కాంతి వుంది. బాపి వుంది. నాళ్ళ అందరి బళ్ళకూ వెళ్ళేరా? నేటి మొహాచూ? నీకు యింకా డబ్బునంగతి తెలియదు. ఒక్కమాటువచ్చి మొహం చూపించివెళ్ళిపో. ఇదీగో! ఈ కాఫీ, లా... ఇట్టుకెళ్ళి శెట్టిగారి కిచ్చి డబ్బున దిగు మేడ.’ అస్తమానం ఏమిటే సాదించి పోస్తావు? పెండ్లికబ్బా నెచ్చావో. అలాగే ఎస్తా తే పాడడబ్బు నావ్వే పుచ్చుకో. ఆ పెద్దవదిగిరిని వెళ్ళుమనిమూత్రం నన్ను ఎచ్చందం చెయ్యకు ఒక్క బామ్మలు ఆపించుమంటే అడించేస్తాను.” అంది మినాడీ.

‘సరేలే. ఏదో కానీయ్, త్వరగా తెలుసుకు మస్తాబు. వాకట్లో ఎవరూ లేరు. శెట్టి శెట్టి గుమాస్తా పంతులూ వున్నారు. కాలక్షేపానికి గానిమిథాను పెట్టెను. ఒకవేళ ఒకపాలు పాడమంటాడు. పీఠకూడా తెచ్చుకో.’

‘ఎద్దు కేమి తెలుసుకురా అటుకుల రుచి? అన్నట్లు అతిశక్తి కేం తెలుస్తుందే సంగీతిలో వుండి సారస్వం! సంగీతం పాడినందుకేమన్నా డబ్బిస్తాడా?’

‘ముందే పెంతున్నా వేమిటి బేరాలు? కాతా కుదిరిందంటే నీకే తెలుస్తుంది అతిశయంతి. ఎలాగ వడుక్కుంటావో!’

అని రాజ్యం చరచరా మేడమెట్లు దిగి వచ్చింది. వస్తోందండీ అమ్మాయి. ఈ కాలపువాళ్ళకు ఏం చెప్పనండీ? మస్తాబుకే పడుతుం

దండి మూడుగంటలు. సమయ నిమిషానికి చీర పచ్చీనుందిగదాండీ. ఇంకా తెలిసీ తెలియని యీడు.

‘ఏమిటో, అదిగో! వస్తోంది గామీసు అవును యిప్పటికారు అంతే’ అన్నాడు పంతులు.

“అమ్మాయీ! మీనా! ఏది పంతులుగారి కో కప్పు, శెట్టిగారి గారి కో కప్పు కాఫీ యియ్యమా!” అంది రాజ్యం.

మీనాట్లీ పంతుల కో కప్పు, శెట్టి కో కప్పు కాఫీ యిచ్చింది ఇద్దరూ అస్సతం తాగిపట్టు మీనాట్లీ ముఖావలంబం చూస్తూ గుటక లేశారు.

‘ఇదిగో మీనా: ఆ తమలపాకు లలా యియ్యమా! శెట్టి గాడికి—”

‘ఇవిగోనండి’ అని అందించింది. మీనాట్లీ.

మీనాట్లీ తమలపాకులు అందించటంలో మీనాట్లీ చెయ్యి నారాయణ శెట్టిచేతికి తోలింది. నారాయణ శెట్టి వట్టు పులకరించింది.

‘ఇదిగో! పిల్లా! నీ పే రెవరు?’ అన్నాడు శెట్టి.

‘మీనాట్లీకి’ అంది చిన్న చిన్న తొంగిచూపులు చూస్తూ ‘అబ్బో! బాగానే వుండే పేరు. చేప కళ్లలాగే వున్నాయే నీ కళ్ళు. ఏదీ నవ్వు యీ బాగా అయితావంట కదూ! మా పంతు లలా యీదమ్మట యెడుతూ విన్నాడంట. ఏదీ, ఓ పాట పాడు యింటాము.

“చిట్టి! పాడమ్మా!—రేపూ వత్తువుగానీ!— జావళీ అందుకో. అదిగో—కోపమొచ్చిందా! శెట్టిగారూ! మా మీనాట్లీ వట్టి చిలిపి పిల్లండి. ఘడియకు కోపం, ఘడియకు సంతోషం. మీకు కాఫీయిచ్చింది కాదూ? మరి మీరు బహుమతీ యివ్వలేదని మొఖం చిట్టించుకున్న దండీ.”

‘ఏం కావాలంటే యెట్టిముఖానికి?’

‘చెప్ప. చెప్పమ్మా! శెట్టిగా రదుగుతున్నారు.’

‘ఇదిగో! నేను చెప్పనా? మీచేతున్న ఉంగరం కావాలండి.’

‘ఓహో! అంతేనా - రవ్వలుంగరం ఇది.’ రెండుచందల పాతి కయింది. ఉంగరానికి తీసుకోవ్వా! ఇంద’ అని అంతచేపు నారా యనిశెట్టి.

మీనాక్షి పుంగరం అందుకుంది. తన నేలకి పెట్టుకుంది నరిగ్గా నరిపోయింది.

“అప్పుడునల్లెనా? ఎట్టిమీకా! నాక్కరి పిన్నటికి ఇంకా ముందు ముందు మీ మెలాగుండాలి? రాజుని తాతా అన్నట్లుండాలి! ఏదీ ఒక జానళి.”

మీనాక్షి పన్నటి తాంబూలీగనంటి కరంతో రేపునత్తువు గాని అనే జానళి మృదువుగా. మధురంగా వాడింది.

‘భేమ్ భేమ్! మహా బాగా వుంది పిల్ల! ఎక్కడ నేర్చుకుంది నంగీ లిం? మా పెద్దమ్మాయికి చెప్పించాను. “మంబు.” మీ రాగమేనా తియ్యబీడు. ఎక్కడ చెప్పించేవు రాజ్యం?’

‘చిత్తం చిత్తం. బాబమ్మా! చూ చూచి పక్కం. అందులో పిల్లుంటే చూసేదూ బహు మర్దుకై నపిల్ల ఇక్కడ పట్టిస్తుందంటి ఏరాగ మేనాననే’

‘నరే యికి పొద్దుపోయింది. మేనా వెనుతున్నాము.’

‘దయించండి శెట్టిగారూ! మీకు తీసుబడచెప్పడల్లా దయ చేయండి’

‘ఇదిగో! పిల్లండి అనూశనాడు పస్తాను. అనూ! కొన్నిముసా పస్తానుగనూ. మీనాక్షి! పిల్లా! ఏమన్నా - కొనుక్కో! ఇంద, మీ రూపాయ లిచ్చుకో!’

అని శెట్టి నూరురూపాయల కాగితం మీనాక్షి చేతికి అందించాడు. మీనాక్షి కిక్కిరుమునకండా వుచ్చుకుంది. శెట్టి వెళ్ళిపోయాడు.

‘చూశావా? శెట్టంలే యేమనుకున్నావో? పరిహారమూటన్న మాకు అరగంట సరసాకి 300 రూపాయలు సంపాదించావు. అలా వుండాలి సంపాదనంటేను.’ అన్నది రాజ్యం తన ప్రతాపం చెప్పుకుంటూను.

“నాకు తెలుసును నీ సంగతింతా. వీడి రోగం కుదర్చాలని నచ్చేసుకోని వీడిగూ నాకు వస్తుంటే చచ్చిందేమిటి? కొండమచ్చులాగ నుఖము విడూను. వాడికి ఎంత తాళ వుందో అంతవరకూ డబ్బు లాగేసి పాడేయని, నీవనీగూడా చెప్తారు.” అని మేకమీనకి వెళ్ళిపోయింది మీనాక్షి.

X

శాస్త్రి శిష్యులు కలుసుకుందామని యిదివరలో నిర్ణయించుకున్నారు. ఇది అనివారం. శాస్త్రికి శిష్యునికి ఎన్నోన్న సంఘటి జ్ఞాపకం మొట్టొచ్చింది. పొద్దుట ఆఫీసుపని చూసుకున్నాడు. తాను పైపు కొట్టించలసిన ఉత్తరాలన్నీ పైపుకోల్పోసేసి ఎడమనూ వ్రాసేసి, సాహెబుచేతి సంతకాలు చేయించి, బంట్రోతుల కిచ్చి పోస్టులో వెయ్యమన్నాడు. పెడకొండుగంట అయింది. త్వరగా లేచి స్నానంచేసి వళ్ళు తుడుచుకుని ‘మద్రాసు హోటలు’కు భోజనానికి వెళ్ళేడు. ఇద్దరు వేసిన నాలుగు మెతలను ఉదయము సాంబారుతో కలిపి లగాయించాడు. చక్కగా వేదం వేసుకున్నాడు, శరత్రి కలుగుకోవటానికి బయల్దేరాడు.

శర్మని కలుసుకోవటానికి శాస్త్రి 12 గంటలకు బయలుదేరాడు. పోరంగీసీస్కెల్ దాకా 2½ అణాలు యిచ్చి ట్రాము టిక్కెట్టు వుచ్చుకున్నాడు. ట్రాము దిగాడు. బెడ్ రూమ్ వీధి యేదని దారీపోయేవాళ్ళం దరిసీ అడుగుతున్నాడు. కొంతమంది యితనిమాట వింటున్నారు. కొందరు వినిపించుకోనట్టు నటించి వెళ్లిపోతున్నారు. శర్మ అఖోకి ఒకమూస లాయనను చూశాడు. అతడు బెంగాలీవాడు. “బెడ్ రూమ్ వీధి యేది?” అని ప్రశ్నించేడు. “శ్యా. బాబా! శ్యా, బెడ్ రూమ్ స్ట్రీట్?” అని నవ్వి వెళ్లిపోయాడు.

శాస్త్రికి పిచ్చియెక్కినట్లయిపోయింది. శర్మ తన్ను మధ్యాహ్నము భోజనముకాగానే వచ్చి కలుసుకోమన్నాడు. అప్పటి కప్పుడే రెండుగంటలు కావస్తోంది. ట్రాము పయాణం పదినిమిషాలుమాత్రమే వట్టింది. ఈ రెండుగంటలసేపు శర్మవున్న వీధి భోగట్టాచెయ్యడమే సరి పోయింది చివరకు రెండుగంటలైనా కనుక్కోలేకపోయాడు. చూచారా పెద్ద పెద్ద పట్నాలలో వుండేది. యిదే చిక్కు! అనుకున్నాడు. అక్కడ ఎవడి గొడవ వాడిదే! రెండవవాడి గొడవ యింకొకడి కక్కరలేదు. ఇంటి ఎదురుగుండా వున్నవాడు, యింటి ప్రక్కవాడుకూడా ఒకళ్ళతో వకళ్ళు మాట్లాడుకోరు అలా వుంటారు. పట్నవాసాల్లో జనం.

శాస్త్రి ఆరునెలలనుంచి కలకత్తాలో వుంటున్నాడే. తాను ఎం. ఏ. ప్యాసనాడే. శర్మవీధి కనుక్కోలేక పోతున్నానే అనే దిగులు పడ్డాడు. తిరిగి యింటికి వెళ్లిపోదామా అంటే ట్రాముకు యింకోపది కాసులు అయిపోతాయి. ఆవేళకు 5 అణాలు ఖర్చున్నమాట. పోనీఖర్చు అయితే అయినాయి శర్మ కనిపిస్తేను అతనా కనిపించలేడు. చేయడానికి యేమీ తోచక శాస్త్రి అట్లాగే నుంచున్నాడు. ఆరునెల్లు వున్నాడు కాబట్టి హిందీభాష, కొద్దిగా నేర్చుకున్నాడు ఎవళ్ళినో తన గెలుగుకో ప్రశ్నిస్తే ఎవళ్ళూ తనప్రశ్నకు సమాధానమియ్యరు. అంతా హిందుస్తానీమయం బెంగాలీలపుట్ట!

తనకు యింగ్లీషు వచ్చును. తన సాహేబుకు యింగ్లీషు వచ్చును. అందుచేత యింగ్లీషు యింగ్లీషునో మాట్లాడుకుంటారు, హోటల్లో అయ్యరు తెలుగు క్షుణ్ణంగా మాట్లాడుతాడు. అందుచేత అతనికి యిబ్బంది కలగటం లేదు.

ఒక కాలేజీకుర్రాడు సైకిలుమీద సిగరెట్లు కాల్చుకుంటూ నెమ్మదిగా వస్తున్నాడు. కాస్త్రి తనకి పిలిచి ఇంగ్లీషునో బెడ్ రూమ్ వీధి యే దని పోషి వేశాడు. అతడు ఆలోచించాడు. 'చూడండి. మీరు క్లిష్టరామసాగర్ గారి పార్కు దగ్గర కళ్ళండి. దానికి ఎదురు గుండా వున్న వీధి బెడ్ రూమ్ వీధి' అన్నాడు. కాస్త్రి ప్రాణాలు లేచి పచ్చేయి కాని, తాను ఆ క్లిష్టరామసాగర్ పార్కు ఎక్కడో కనుక్కోగలడా! అందుచేత వెంటనే యిలా అడిగాడు 'అయితే బాబూ! యిక్కడికి ఎంతదూర ముంటుంది?' అని అడిగాడు. 'దూరం అట్టే వుండదు. ఒకటిన్నర ఫర్లాంగు' అన్నాడు బెంగాలీకుర్రాడు.

'బాబూ! నాకు ఆవీధి పట్టుకోవటం చాలాకష్టం. మధ్యాహ్నం 12 గంటలనుంచి యిక్కడ నిలబడి భోగ్యం చేస్తున్నాను. వీధి కనుక్కోలేకపోయాను కొంచెం శ్రమ అనుకోక మీరు నాలోవచ్చి ఆవీధి చూపించండి. మీరు ఎంతైనా వుణ్ణముంటుంది' అని వేడుకున్నాడు బాలిగా—

'సరేలేండి. దానికేం—కాలేజీకి వేళయింది. అదేచూస్తున్నాను. అంతకన్నా యేమీలేదు. పోసీలేండి మీరు యీవూరికి కొత్తవారా? యేమిటి?' అన్నాడు బెంగాలీ యువకుడు.

"అవునండి కొత్తేనండి. నాకు కొన్నివీధులు తెలుసు — ఆరు నెలలనుంచి యిక్కడ వుంటున్నాను. ఈవీధికి యెప్పుడూ రాలేదు' అన్నాడు కాస్త్రి. అవునులేండి — పెద్దపెద్ద పట్నాలలో కనుక్కోవటం చాలాకష్టమేనండి. అదిగాకపోయినా కలకత్తా చాలా యిరుకుపట్టణం—

చిన్నచిన్న నందులూ, గళ్ళీలు చాలా వున్నాయి." అని ఆ కుర్రాడు అన్నాడు. ఇలాగ శాస్త్రి ఆ బెంగాలీకుర్రవాడు మాట్లాడుకుంటూ నడుస్తున్నారు. ఆకుర్రవాడు 14 నెంబరు బెడ్ రూమ్ వీధికి శాస్త్రిని తీసుకువచ్చేడు. ఇంతలోకి శర్మ టీ తాగుదామని బైటకువచ్చి తనగదికి తాళంవేస్తూయిన్నాడు. ఆగదికి వెన "సాధారణీ ఫిల్మ్" అని బోర్డు వ్రాయబడింది. అమ్మయ్యా! బ్రతికుజీవుడా అనుకున్నాడు శాస్త్రి హల్లో! అన్నాడు శర్మ శాస్త్రిని చూచి గుడ్ మార్నింగ్ అన్నాడు. వెరీ గుడ్ మార్నింగ్ అన్నాడు శర్మ - నేను వెడతానండీ అన్నాడు బెంగాలీకుర్రాడు. చిత్తం దయపుచండి. మీ ఋణంతీర్పుకో లేనన్నాడు శాస్త్రి. ఆ ఎంతమాట అని వెళ్లిపోయాడు ఆకుర్రాడు.

"ఇదేమిటోయ్ శాస్త్రి ఇంత ఆలస్యంగా వచ్చేవు? ఇప్పుడు 8 గంటలయింది. నీన్న మధ్యాహ్నము రమ్మనమంటే 3 గంటల కొచ్చేవేమిటి? పని యేమన్నా యెక్కువగా వుదాయేమిటి?" అన్నాడు శర్మ పనీ లేదు-గినీ లేదు. చెప్పుకుంటే సిగ్గు! నవ్వునవ్వుతావు కూడాను మధ్యాహ్నమే బయల్దేరానోయ్. 12 గంటల లగాయతు మిప్పటిదాకా నీవీధికి నుక్కోలేక పోయాను. బెంగాలీకుర్రాడు తీసుకొచ్చాడు. అని చెప్పేడు. ఏమోయ్ శర్మ మీలాడ్జికి యెక్కడ కారుయెక్కి యెక్కడ దిగాలి? అని అడుగుతే లేవ్వా? నా మూషీయా? ఏమిటి అన్నాడు శర్మ. అదేనోయ్ కొంటతీసింది. కనుక్కోలేక పోతానా అనుకున్నాను.

"అలాంటిదిగానీ. ఆరు నెలల ట్రికాదు ను వుంటున్నావు. ఆరు సంవత్సరాలనుంచి యిక్కడ వున్నా నువ్వు ఒక్కొక్కప్పుడు పట్టుకో లేవు. అయితే నువ్వు బస్సుయెక్కేవా? ట్రాము యెక్కేవా అన్నాడు శర్మ.

"ట్రామే యెక్కేనోయ్" అన్నాడు శాస్త్రి. అదే పొరబాటు పని. ట్రాములైనుకు నాబస కొంచెము చుట్టు. నువ్వు కాళీఘాట్ లో

వుంటున్నావు కాదా? అక్కడ బస్సుస్టాండులో బస్సు యెక్కి మూడు అకాలు యిచ్చేవంటే నా గుమ్మంలో దిగుతావు. ఎంత తెలివితక్కువ పని చేశావు అన్నాడు శర్మ. ఇలా శర్మకాస్త్రీ లిద్దరూ మార్లాడు కంటూ నెమ్మదిగా 'మాడరన్ కాఫె' అనే కాఫీహోటలు ప్రవేశించారు.

౬

'మాడరన్ కాఫె' కలకత్తాలో బ్రహ్మాండమయినటువంటి హోటలు. వచ్చేజనం, వెళ్లేజనంతోటి యెల్లుడూ కిటకిటలాడుతూ వుంటుంది. భార్యాభర్తలు, స్నేహితులు, ప్రియులు, ప్రియురాలంద్రికు అందరకూ అన్ని సదుపాయాలు చూపుతూ చమత్కారంగా డబ్బు గుంజగలకత్తి ఆప్రోవయిటరులో వుంది. అతడు దక్షిణాది బ్రాహ్మడు. ఉడిపి నివాసథుల. ఎక్కడ చూచినా ఈ ఉడిపివాళ్ళ హోటల్లే విస్తారంగా కనిపిస్తూ వుంటాయి.

ద్రొంకులు త్రాగేవాళ్ళు, ఫలహారాలుచేసి పూరికే పంకాల క్రింద కలసాగా కిబ్బుచెప్పుకునేవాళ్ళు కొందరు, యిలాగ ఎవళ్ళ హడావడినివాళ్ళు వున్నారు. శర్మ కాస్త్రీని తీసుకొని ఒకపంకాక్రింద కూర్చున్నాడు. ప్రొప్రియెటరు గంట వాయింఛాడు. వెంటనే వాళ్ళ ముందర ఒకఅయ్యర్ గారు సాక్షాత్కరించి ఎన్నసార్ ఎన్నవేణుమ్? అని అడిగాడు. కాస్త్రీ తెల్లబోయి చూడగానే శర్మ హాట్ ఏముంది స్వీట్ ఏముంది అని అడిగాడు. దోసె, పూరి, పకోడ, జలేబీ, నూరల్ ఉప్మా, మైసూర్ పాక్ అంటూ ఇంకా ఏవోవో పంచాంగం చదువు తుంటే శర్మ ఇకచాలు రెండు మసాలా దోసెలు పట్టా— అన్నాడు కాస్త్రీ నీకు స్వీటు ఏమీవద్దా? అన్నాడు. మొహమాట పడకు— రెండు గులాబీజాంబు, రెండుమసాలా దోసెలు, పట్టా అన్నాడు—

అమాట వినిపించుకొని “మాసాలదోసె రెండోయ్” అని పోలికేలు వేసి లోపలికి పోయి ఫలహారాలు తెచ్చి వీళ్లముందర పెట్టెడు. శాస్త్రీ శర్మలు ఫలహారాలు ముగించుకున్నాడు. రెండు కప్పులు టీ! అన్నాడు శర్మ. అయ్యోరు తెచ్చి వాళ్లముందర పెట్టి 1-4-0 కు బిల్లు వ్రాసేడు. శాస్త్రీ చూచి గుండెబాదుకున్నాడు. ‘ఇదేమిటి! రెండు దోసెలు, రెండు గులాబీజాములు తిన్నాము. రెండుకప్పుల టీయేకదా త్రాగింది.’ అని అనుకుని “ఇదేమిటోయ్ శర్మా! యింతకి బిల్లుచేశాడు అన్నాడు” ‘మరి ఏ మనుకున్నావోయ్ కళకల్లా అంటే! పెద్ద పెద్ద హోటళ్ళలా యింతే!’ అంటూ లేచి బిల్లు యిచ్చివేసినాడు శర్మ.

ఇలాగ శాస్త్రీ శర్మ లిద్దరూ ఫలహారాలుచేసి సిగరెట్లు కాల్చుకుంటూ బీచివడ్డుకి వచ్చేరు. “అయితే నీఫిల్మ్మప్రయత్నంమాటయేమిటి” అన్నాడు శాస్త్రీ. ‘ఏమి టేమిటి ఏదో కొంత మూలధనం నేను యిది వరలో సంపాదించినది వుంది. ముందు ఫిల్మ్మ రీయటానికి అది చాలు. తరువాత ఏమన్నా పెట్టుబడి కావలిస్తే, మీ షాహుకారిలో చెప్పి యిప్పించు. డిస్ట్రిబ్యూటంగు హక్కులు మీకు యిస్తానన్నాడు శర్మ. “నగే బాగానే వుంది. మరి టీ నటులు కావా లని పత్రికలలో ప్రకటించావా? తగిన సిసేరియో వ్రాయించావా?” అన్నాడు శాస్త్రీ. ‘అందుకునేగాదుటోయ్ సీసహాయం కోరింది. నేను? నువ్వు సిసేరియో వ్రాసి మల్లీవారం నా గదికి తీసుకురా. అది చూసుకుని నేను ప్రకటనలు చేస్తాను. ఆదివారం వస్తావుకదా అన్నాడు శర్మ. “గడ్డనైట్ అలాగే వస్తాను” నీకు ఈమాట దారీ తెలుసునుకదా? అన్నాడు శర్మ “ఇంకా తెలియకపోవడ మేమిటోయ్. అన్నాడు శాస్త్రీ ఇద్దరూ ఎవరి ధారిని వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు,

నారాయణశెట్టి అమావాస్య ఎప్పుడు వస్తుందా? అని తిథులు లెక్కపెడుతున్నాడు. ఇదివరదాకా చిల్లర లెక్కపెట్టుకునే నారాయణ శెట్టి యామాటు రోజును లెక్కపెట్టతున్నాడు. ఎలాగైతే నేమి? అమావాస్య వచ్చుంది. ఆరోజున నారాయణశెట్టి శుభ్రంగా ఊరం చేయించుకుని, తేలంబుకుని, చుట్టుబెంగాలి ఎర్రపంచ కట్టుకుని, చేతుల తొడుగుముకుగును పెట్టుకొని తెల్లటి గ్లాస్సోలార్వీ ధరించి, బొజ్జముండుకు పిప్పళ్ళబస్తాలాగ వేసుకుని బయల్దేరినాడు. మినాక్షీవీధికిరెండు తట్టేడు. మినాక్షీ చక్కగా టాయిలెట్ చేసుకుని రాగం ఆలాపన చేసుకుంటూ మేడమీద పచారుచేస్తూ వున్నది? తలుపు తట్టిన నారాయణశెట్టిని చూసింది. గబగబా మేడదిగి 'భళ్ళు' మని తలుపు తెలియగానే ప్రత్యక్షమయ్యేడు శెట్టి సాక్షాత్తు శ్రీవెంకటేశ్వరప్రసాదాగ! ఓహో! ఓండి! రండి! శెట్టిగారూ! అంటూ చెయ్యిపట్టుకు మేడమీదికి తనగదిలోకి తీసుకుపోయింది మినాక్షీ. మంచిసీళ్ళు కావాలా? దాహం వేస్తోంది గామోసు వళ్ళంతా చెమటట్టింది. వుచ్చుకోండి లైంజున్ అంటూ యిచ్చింది. తాగేశాడు. ఇదిగో తమలపాకులుకూడా వేసుకోండి అంది మినాక్షీ. మినాక్షీ చేసిన మర్యాదకు శెట్టి పొంగి పోతున్నాడు.

"సీన్లపిల్ల వయినా మంచి చెడ్డలు మాబాగా తెలుసు నీకు" అని మీ అమ్మేదీ కనబడడంలేదు అన్నాడుశెట్టి. సీసీమాకు వల్లిం దండి అన్నది మినాక్షీ. అయితే మంచినమయం ఏదీ ఓముద్దు అని కొగిలించుకున్నాడుశెట్టి. మీకు యెప్పుడూ ముద్దులే కావాలి బహు మరీలేదు... ఏమీలేదు. ఫలానావారితాలూకు అని చెప్పకోవటానికే నాకు సిగ్గుగావున్నదండీ అంది మినాక్షీ. ఇదిగో ఎర్రమొకవా! నూడు

అని జేబులోనుంచి పొట్ల మేమిటో తీసిచూచాడు. అది దండకడియాలు అయిదే అయినాయి తెలుసునా? మా పెద్దబుల్లికి నేయించాను. మళ్ళీ నీకు నేయించాను అంతే—యిం కెవళ్ళకేనా చేయించానా ఏటి? అన్నాడు.

“ఏవీ, ఏవీ” అంటూ చేతుల ముఖం చేసుకొని విరగబడింది శెట్టిమీద. ‘నా చేతుల్లో నేనే తొడుగుతా’ అంటూ మీనాటీ రెండు దండకలు తొడిగేసి శెట్టి. అది యిచ్చి చేయించిన ట్లున్నాయి. అయిదు వేలయినాయా? వట్టిమాట. రెండువంద లాతాయి యంతే అన్నది నవ్వుతూ మీనాటీ. ‘రామరామ నాగభాపెట్టికోడు సత్తెం నామాట నమ్మ—నీతోనా అబద్ధం! ఏవీ ముద్దు!!’ అని శెట్టి ముద్దెట్టుకోడానికి మీనాటీ బుగ్గలదగ్గర ముఖాపెట్టిాడు. ఒక్కముద్దు పెట్టుకున్నాడు. రెండోముద్దు పెట్టుకోబోతుండగా మేడమెట్లు చప్పుడైనాయి. ఎవరా వస్తూ వుంటు అన్నాడు. ఆదుర్దాగా. “ఎవరూ లేదు” అన్నది మీనాటీ వాళ్ళిద్దరికి ఎదురుగుండా ప్రత్యక్షమయ్యేసు వెంకట్రావు. వెంకట్రావుని చూడటంతోనే శెట్టి వాణాలు నిలువునా సరైపోయాయి. పైమీద కండువా వేసుకొని చరాచర మేడమెట్లు దిగి వెళ్ళిపోయాడు.

“ఏ డెవడే మీనా?” అన్నాడు వెంకట్రావు. ఎవరూ లేదు నారాయణ శెట్టి ఈపూళ్ళో చిల్లరదుకాణం. డబ్బు మస్తుగా వుం దండీ” అన్నది. నీకెవ గంటకట్టేరు? ఏడి గుమాస్తా పాతులూ ఏమిటి అన్నాడు వెంకట్రావు. మీ కెవరు చెప్పేరు? చూడండి. ఐదువేల రూపాయల దండకడియాలు సంపాదించాను. కీయమాలిం శూన్యం అన్నది మీనాటీ. నాకు ఒకరు చెప్పే దేమిటి? నాదిగ్గిర యక్షిణీవుంది అది అన్నిసంగతులూ చెప్పేస్తుంది.

౮

నాకు సినీమాలో వేషం వెయ్యాలని వుందండీ? అంది. ఓహో! నీయిష్టం దానికి నేను అడ్డుపెడతానా? ఇంతకూ నన్ను అడ్డుపెట్టడానికి

గాని వెయ్యమనటానికిగాని నే నెవరిని? నీ మీద నా శ్రమన్నా అధి
 కార ముంటేగాదూ! నేను విచ్చలవిడిగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టినన్నాళ్ళు
 నామాట మీఅమ్మ సీరసావహించేది. ఇప్పుడు నే నంటే పనికిరాను.
 నా మాట అంటే అనలు పనికి రాదు. అలాంటప్పుడు నానలహా ఎం
 దుకు?' అన్నాడు. వెంకటాచార్య కొంచెం ప్రణయకోపం నటిస్తూ 'అది
 కాదండీ ఇదిగో నాప్రక్కకు తిరగండి మీ మాటకు నేను ఎప్పుడైనా
 అడ్డుచెప్పేనా? నాకు మీ మీద ప్రేమలేదంటారా? ఇప్పుడు నేను
 తింటూన్న తిండి, కట్టుతున్న బట్టా ఎవరిది? మీరు యిచ్చిన తోట
 దొడ్డివల్ల వచ్చే శిస్తులబట్టేగదా! కాలుమీద కాలేసుకుని తింటూ
 మేడమీద తూగుటుయ్యాలలో పూగుతూ కులుకుతున్నాను.' అంది
 మీనాక్షి ఆమోతొం జ్ఞానం వుంటే మీఅమ్మ నన్ను యింకా డబ్బు
 లెమ్మని వేపించుకుంటుంది? ఎక్కడైనా గనిగాని, పాతుగాని వుందా.
 నాదగ్గర తృప్తుకు రావటానికి? వున్నదంతా నీకే యిచ్చితిని. నెలకు
 రెండువందల ఆదాయం వస్తుంది. ఏ వుద్యోగస్తుడి కొస్తోంది. కరువు
 రోజుల్లో? పైగా అయిదారు వేలరూపాయల మేలింబంగారం దిగేశాను.
 అన్నాడు కొంచెం నిష్ఠూరంగా—

“నేనుమాత్రం కాదంటున్నానండీ? నన్ను పడుపువృత్తిలో పెట్టి
 కోట్లు సంపాదించా లని దాని పూహ. పడుపువృత్తి చేసి శరీరం తగ
 లేసుకోవడమే కాని మరేమీ ప్రయోజనంలేదు. సినిమాల్లో వేషం
 వేస్తే ఒకొక్కధఫాకు పదేసివేలిస్తారుట. అటువంటి బేరం నా కేదైనా
 చూడ్దురూ. చక్కగా ఆడుతాను, పాడుతాను అందగల్గే నన్ను సంగతి
 మీకు తెలియనే లేలును. సవయవ్యసంలో వున్నాను. అంది మీనాక్షి
 ఇప్పుడే నన్ను చూడటంలేదు నువ్వు సినిమాస్తారు వైతే చూస్తావా?
 మీ అమ్మ గుమ్మలలోకి రానిస్తుందీ? ఆ ఏదమ్మటే వెళ్ళనిస్తుందా.
 అన్నాడు వెంకటాచార్య ఏమిటండీ? మీ మాటలు మీరూను. మా

అమ్మకు మీరు మహా భయపడుతూన్నట్లే—ఎప్పటికైనా నేను మోసం చేసినా? దోహంచేసినా నాకు కూడు గుడ్డా వుంటాయా? నాకు కన్నెరికం చేసి దో కన్యత్వాని పోగొట్టినవారు మీరేకాదూ? మీ మీద నాకు ప్రేమ లేదంటారా? పడుపువృత్తికన్న ఈరోజుల్లో సినీమావృత్తిలో ఆదవాళ్ళకు లాభసాటిగా వుందిట. మీకు అనేకమంది స్నేహితులు వున్నారు. సహాయం వచ్చినప్పుడు నన్ను బుక్కుచేయిద్దురూ అని వెంకట్రావు ముఖంమీదనే పాలి చప్పడియ్యేటట్లు ముద్దుపెట్టుకుంది. మీనాడీ వెంకట్రావు కళ్ళుమూస్తూ ఏదైనా పత్రికలో ప్రకటన పడనియ్ గ్రంథం పడుపుతాను అన్నాడు.

౯

అనేక ఆదివారం. శాస్త్రీ క్యాలెండరువైపు చూశాడు. “ఎంకేజమెంటు” అని వ్రాసినపున్న గళ్ళలో ఆదివారంనాడు శర్మగదికి 2 గంటలకు వెళ్ళాలని వుంది. పొద్దుటే అఫీసుకాగితాలు చూసుకొని కంపెనీకు వ్రాయదలచుకున్న పుల్లెరాలు వ్రాసి చునీలాల్ చేత సంతకాలుచేయించి పెదలకడే భోజనంచేసి. కొంచంసేపు అటూ ఇటూ దొర్లి న్యూసు పేపరు చదువుకునేటప్పటికి గడియారంలో వంటిగంట అయింది. వెంటనే లేచి టాయిలీటు అయి డ్రెసు వేసుకొని తిన్నగా వెళ్ళి శర్మగదితలుపు కొట్టెడు. అప్పుడే నిద్రలేచి ప్రతిక చదువుకుంటూన్న శర్మ వచ్చి తలుపుదీశాడు. శర్మ చిరునవ్వు నవ్వుతూ—

శాస్త్రీ అఫీస్ లో అలా కూర్చో—

‘అయితే నేను వ్రాయమన్నకథ (సినీరీయో) వ్రాసినావా’

‘అ’

‘తీసుకొచ్చావా? లేక యింటివద్ద ముంచిపోయావా’

‘లేదు చట్టావోన్నోగు’

“ఏదీ నాకు చదివి వినుపించు—”

‘కథ అంతావిని మిష్టర్ శాస్త్రి! నువ్వు నాసింది చాలా ఎక్కువ
తెలుగుగా వుంది. నిజంచెప్పాడూ — నీకున్న తెలివితేటలు నాకు లేవు.
ఏదో నర్వీసునుబట్టి కొట్టుకుపోతున్నాను. ఎల్లాగైనా చదువుకున్నవాడు
చదువుకున్నవాడే! నీసాగిల్లుకాకపోతే ఎం. ఏ. వ్యాసయినందుకు
జిల్లాకలక్టర్ చెయ్యవలసింది. పోనీలే. ఇందులో కోటిశ్వరుడి వాడుగాని
నాదగ్గర పదివేలు కేష్ వుంది. ఇంకో పదివేలు క్రెడిట్ అప్పు సంపా
దించగలను. ఇంకొక్క అరవైవేలు నువ్వు మీ సాహెబుచేత పెట్టు
బడి పెట్టించగలిగితే నా కేమీ అభ్యంతరంలేదు. ఏమంటావు?’

‘మాసాహే బట్టే సావాసుడు కాదు. ఇంత భారీగా వ్యాపారం
నడుపుతూవున్నది నేనే. ఇంకో యిరవైవేలయితే చాలా ఏమిటి’

‘ఎలా నలవోతాయి? పబ్లిసిటీకే అవుతాయి పదివేలకు పైగా’

‘పబ్లిసిటీకి నీ కందుకు? అది మేమేధరిస్తాము. ఏక్టర్లకు, ఫిలుము
తీసే స్టూడియోకు, కాపీలకు, యెంతబొతుందో చెప్పు’

“అథమం యాక్టర్లకు ఎంతతక్కు విచ్చినా, పబ్లిసిటీ మీరు
భరించినా అరవైవేలైనా వుండాలి. పబ్లిసిటీ మొదలుపెట్టేక బుకింగు
లకు వచ్చే ఏరియావాళ్ళవద్దనుంచి వచ్చేజబ్బుతో వ్యాపారం నడుపు
దాము. కావలిస్తే చీపు డిప్రీబ్యూటింగు మీరే తీసుకోండి. నీ పేరు
పైకితీసుకురావాలనివుంది. చదువుకున్న పెళ్ళాం (Educated Wife)
నటీనటులు కావాలని అన్ని పత్రికలలోను ప్రకటనలుచెయ్యి. త్వరగా
బిజినెస్ ప్రారంభించెయ్యాలి. సమర్థతగల మనిషికోసమే నేను ఆశిస్తు
న్నాను. నేటికి భగవంతుడు నిన్ను నన్నా కలిపేడు. అని గడియారం
వంక చూచాడు. అప్పటికి ఏన్నర అయింది. ఆలశ్యమైపోయిందని
శర్మ ఫలహారాలు, కాఫీ కుర్రాడిచేత తనగదికే తెప్పించాడు. ఇద్దరూ
కలిసి బీచ్ మీకారుకు పోయారు.

‘కావలెను! నీటి నటులు కావలెను!! నవభారతీ ఫిల్మువారి మొదటి సాంఘికచిత్రము— “చదువుకున్న పెళ్లాంట్!” నటించుటకు అంగసౌష్ఠవంగల శ్రీపుణ్యులు కావాలి. ఫోటోలలో నాలుగైదు పోజులలో యిదివరకు నటించిన ఫిల్ములు ఏమిటో తెలుపుతూ వెంటనే దరఖాస్తులు చూపండి. ఇదివరలో నటించని వారైనా సరే, అంగసౌష్ఠవం బాగావుండి చక్కటి రాగ నాట్యజ్ఞానాలువుంటే తగిన ప్రయత్నం గు యిచ్చి మేము తర్ఫీదుచేసుకుంటాం. దరఖాస్తులు వెంటనే ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయండి.

మనోజయ్య:

నవభారతీ ఫిల్ముస్, బెడ్ రూమ్ విధి బాలీగండ్
కలకత్తా.

అని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పెద్దఅక్షరాల్లో మొదటిపేజీలో వుంది. వెంకటాద్రిపు హోల్ లో కాఫీశాగ్రి ఆంధ్రప్రదేశ్ చూచి ఈ ప్రకటన చూచాడు. వీధిలోకివచ్చి ఇంధ్రప్రదేశ్ ఒకటిగాని మినాక్షిక చూసించేడు.

మినాక్షికూడా అపరిమిత సంతోషంతోటి మురిసిపోయి ‘ఇదిగో ఏమండీ చూశారా. ఫోటోగ్రాఫరుని పిలిపించి నాకు ఫోటోలు తీయించండి. ఇదివరలో నటించకపోయినా తగిన తర్ఫీదు యిస్తారుట. లేవండి. వెళ్ళండి. రాజుని తీసుకురాండి. లేవండి! అబ్బా! మీకు చీమ కుట్టడండి. మనం అందరికంటే ఆలశ్యంగా పంపిస్తే మిన్ని వాళ్ళు ఏమ కోరండి’ అంది. ‘అబ్బా! నా ప్రాణాలు తీసేస్తున్నావు. ఇంత వ్రబలాట మేమిటే సీకు? ఎక్కడా నిలవనివ్వవాయె నేను నచ్చేటప్పటికి నువ్వు

టాయిలెట్ వేసుకు సిద్ధంగావుండు' అని వీధిలోకి వెళ్ళేడు వెళ్ళిన పది నిమిషాలకు మీనా ఓ యంటిముందర గుర్తించండి అగింది. అందులో నుంచి రాజు, వెంకట్రావులు దిగారు. మీనా ఓ మేడమీదనుంచి పచారుచేస్తు వీళ్ళద్దరిని చూసి అపరిమితానందంతో మురిసిపోతూ రాజు మొదట్లో మీనా ఓని—కూర్చో నుంచో ప్రక్క పోజిల్చు వెనక్కి తిరిగి కొంచెం పదిటి వదులుగా వేసుకో—అని పీక్కు చంపి కాస్తంత డిల్లు చేయించి నాలుగు పోజిల్లో నాలుగోటోలు తీసి ఒక్కొక్క పోజికు మూడేసి కాపీలు చొప్పున ఆ సాయంత్రం 5 గంటల కిస్తా నని వెళ్ళి పోయాడు.

ఫోటోలు తీసి రెండుగంటలకాలమేనా కాలేదు. ఎప్పుడు వస్తాడూ? ఎప్పుడు తన అందం వినిధరకాల పోజిల్లో చూసుకు మురిసి పోదామా? అని కులుకునూ కాస్తేవు కూర్చుంటూ, కాస్తేవు లేచి పచారుచేస్తు కొంచెంసేపు ఉయ్యాలా గొలుసులో వూగునూ మధ్య మధ్యను జావళీలు పాడుకుంటూ వీధి తలుపు చప్పుడయితే ఫోటో గ్రాఫరు దగ్గరనుంచి కుర్రాడు కాపీలు తెచ్చాడో అని ఎదురుచూస్తు వుంది. గడియారం 5 కొట్టింది. వీధితలుపు చప్పుడయింది. ఎవరా అని చూస్తే చేతికర్ర వూపుకుంటూ వెంకట్రావు సిద్ధం. ఏమండీ రాజు యికా ఫోటోలు పంపలేదు, 5 గంటలకే పంపుతా నన్నాడు. అంది “ఇప్పటిదాకా అక్కడే కూర్చున్నాను. సీకోసమే ఈ శ్రమంతా. ఇదిగో! నా చేతిలోనే వున్నా’ యంటూ చూపించాడు. మీనా ఓకి మీనా ఓ మురిసిపోతుంది. ఒక్కొక్క ఫోటో ఎన్నిమాల్లు చూసు కున్నా తనివి తీరటంలేదు. ‘రాజు మా మంచి ఫోటోగ్రాఫరండి! సినీ మాఫోటో అని అతనికూడా తెలుసును. అందుకునే అంత బాగా బాగా తీశాడు.’ అంది కొంత అమాయకంగా—సీకోసం నేను ఎంత కష్టపడుతున్నానో తెలుసా? అన్నాడు.

అందుకునే మీ యందు నాకు విశ్వాసం. మరి గేవు దరఖాస్తు ప్రాసీ పంపుతారా పోస్టులో? అంది. ఆ. ఆ. తెల్లవారని తొండ రేమిటి? అన్నాడు వెంకట్రావు నవ్వుతూ.

ఆరోజున మీనామ్మకి ఉదయం 5 గంటలకే మెళుకువ వచ్చేసింది. త్వరగా లేచి కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని కాఫీపెట్టింది కుంపటి మీద. 8 గంటలయిపోయింది. ఇంకా వెంకట్రావు లేవలేదు. మీనామ్మ హృదయం తత్తిరపడుతోంది. ఆనేళ వన్నెండుగంటల తనలో ఆమె దరఖాస్తు పోవాలని ఆలశ్యంగా పోతే ఆమెకు ఛాన్సు వుండదని ఆమె భయం—వెంకట్రావు మంచంమీద అటూ ఇటూ దొర్లటం మొదలు పెట్టేడు. మీనామ్మ అదిగోహించి 'ఏమండీ! మిమ్మల్నేనండీ! దబ్బున లేవండి. మన దరఖాస్తు ముంగర వెళ్లాలండి అని అతని వీపుమీద తట్టి మనిషిని అటూ ఇటూ కదల్చడం మొదలు పెట్టింది.'

'ఉండనే మీనా! ఏమంత తొండకొచ్చి పడిపోయింది. బోలెడు టైముంది. అవునుగాని టైమెంతయిందో చూడు అన్నాడు వెంకట్రావు. తొమ్మిదియిందండీ ఏమి నిద్రొండి—కుంభకర్ణుడి నిద్ర. ఎప్పుడూ లేనిది మీకినేళ యిలా వచ్చింది అంది. ఇంకావదుంటే మీనామ్మ పాగాలు తీసేస్తుందని వెంకట్రావు వెంటనేలేచికాలకృత్యాలు తీర్చుకొని కుప్పీలో కూర్చున్నాడు. మీనామ్మ కాఫీ ఫలహారాలు తెచ్చి వెంకట్రావుముందర పెట్టింది. వెంకట్రావు మీనామ్మ తన అవసరంకొద్దీ తనకు బాగా సదుపాయం చేస్తున్నదని లోలోన నవ్వుకున్నాడు. ఫలహారానంతరం తాంబూలం వేసుకుని కంపెనీకి యాక్సింది విధంగా వుత్తరం వ్రాసినాడు. శ్రీ నవభారతీ ఫిల్మ్స్ వారికి:—

ఆర్యా! నమస్కారములు. తమ ప్రకటన ఆంధ్రపత్రికలో చూచినాను. తమరు తమ నూతన ఫిల్మునకు నటీ నటులవద్దనుంచి దరఖాస్తులు కావలెనని ప్రకటించుటచే నా దరఖాస్తు పంపుచున్నాను

నాపేరు మిన్ మీనాక్షి. నాఫోటోలు అయిదారు భంగిమములలో యిచ్చట జతపరుపబడినవి. వీణ, ఫిడెలు, లండు నాకు అనమాన చాళ చక్కము గలదు. నాకు స్వత్యమునందు పలువురు పెద్దలు అనేక బహుమతు లిచ్చినారు. అనేక గానసభలకూడా చేసినాను. దయయుంచి తమకు నచ్చినయెడల నాకు ఒక అవకాశము కల్పించవేడెదను. ఇది వరకు నాకు నాటకరంగమునందుగాని, సినీమారంగమునందుగాని యే విధమయిన అనుభవము లేదు.

చిత్తగించుడు.

అని వ్రాసి మీనాక్షికి చదివి వినిపించాడు. ఆమె బాగా వున్నదంది. తరువాత ఆమెచేత సంతకం చేయించి ఆమె ఎడ్రస్సుకూడా కంపెనీకి వుత్తరంలో వ్రాసి వెంటనే పోస్టాఫీసు వెళ్ళి కవరు రిబ్బెను వుత్తరంగా పంపేడు. మీనాక్షిప్రాణం కుదుటపడింది.

౧౧

నారాయణశెట్టి మీనాక్షియింటికి వెళ్లి చాలా రోజులయింది. ఎప్పటి కప్పుడే వెడదామంటే దుకాణంమీద తీరుబడి వుండదాయె. ఆ వస్తువు కావాలనేవాడు ఒకడు ఈ వస్తువు కావా లనేవా డొకడు తెల్ల వారి లేస్తే అనేకమంది దుకాణము దగ్గర ఎడగాపులు పడి వుంటారు. శెట్టి ఎవ్వరినీ నమ్మడు ఎడమచేతిలోని వస్తువు కుడిచేతిలోకి మార్పు కునేటప్పటికి అసలు ఆ వస్తువు ఏమి మార్పు పొందిందో అని భయ పడే మనిషి అటువంటివిధిస్థితుల్లో అతను కొట్టు యింకొకడిమీద వప్ప గించి వెళ్ళటమే?

అందుకునే శెట్టి చాలా గట్టివాడని వదంతి. కానీ, అది గుమాస్తా పంతులందు మాలీము కొంచెం నమ్మకముంది. ఎంతకప్పు

పడి పనిచేసినానరే! వెనకాలే పంతులుని గురించికూడా వాకబులు.
చేస్తూనే వుంటాడు పంతులుకీ సంగతి తెల్లను కానీ, ఒక్కొక్కడికి
ఒక్కొక్క నైజం. ఎవడి స్వబుద్ధివాడిని కాల్చినప్పుడుగాని పోదు.

సెట్టి దుకాణములో కూర్చుని వుండగా పంతులు వచ్చాడు.
పంతుల్ని చూడటంతోటే శెట్టి యిలా అన్నాడు.

శెట్టి—వంపంతులూ! కోర్టుకళ్యాణా నిన్నసాయంత్రం?
అవునుగాని, పంతులు! రాజ్యంకూతురు మీనామ్మి వూళ్ళో
వుందా?

పంతు—లేకేమి? వుంది. దానికేం రాజా.

శెట్టి—ఏమలా గంటున్నావు?

పంతు—మీబోటి శెట్టు వుండగా లో టిమిటని అందినాలో.

శెట్టి—సిజంగా! నీ నత్తెప్పమాణక పూర్తిగా! నామాట తల
పెట్టిందంటయ్యా.

పంతు—తలపెట్టడ మేమిటి? మిమ్మల్ని అస్తమానమూ తలు
స్తూనే వుంటుంది.

శెట్టి—నీ కెప్పుడు కనబడింది.

పంతు—ఇప్పు డిందాకా మీకోసం కొట్టదగ్గర కొస్తువుంటే
పిలిచింది. తన్ను సినీమాకంపెనీవాళ్ళు బుక్కుచేశారట! పదివేల,
యిరవైవేల యిస్తారట. రేపు మెయిలులో కలకత్తా వెళుతుందట.
శెట్టిగారి నొక్కమాటు రమ్మనమని చెప్పింది.

శెట్టి—వచ్చి! యేంటి? పిల్లకు నాటూద మోజా తగ్గలేదన్న
మాట. అయితే పంతులూ నువ్వు ఇంటికెళ్ళు—నేను మీనామ్మి యిం
టి వెడతాను.

పంతు—చిత్తం—వెళ్ళండి. అని వెళ్ళిపోయాడు. తరువాత
నారాయణశెట్టి కేలుముడి చొక్కా ముడిచేసుకొని ముప్పటి చుట్టు

తెంగాలి వంచ కట్టుకొని, గ్లాస్కో లాల్చి తోడుకొని 400 రూపాయలు మొల్లో బొడ్డుకింద కుచ్చెడుచెంగుకుకట్టుకొని జరికండువా వైన వేనుకొని మిఠాయిపొట్లం పెద్దది కట్టింది బండియెక్కి మీనాక్షియింటికి వెళ్ళేడు.

మీనాక్షితల్లి రాజ్యం వీధిలోవుండి దగ్నాలండి శెట్టిగారూ! దయచేయండి అంది మీనాక్షికూడా పడకకుర్చీలోనుంచి లేచి శెట్టి గారికి కాళ్ళు కడుక్కోవటానికి సిగ్గుయిచ్చి తువాయిచ్చింది తుడుచు కోవటానికి. శెట్టి కాళ్ళు కడుక్కుని తుడుచుకొన్నాడు.

శెట్టి—ఏంటిపిల్లా! కులాసాగా వున్నావా?

మీనా—మీదయ వుండగా నాకు లోటెమిటండీ?

శె—నా దయేటి? నువ్వు చక్కని చుక్కవు. ఆవునుగాసి సిసిమాకం పెవీవాళ్ళు ఏకు పదివేలో, యిరవై వేలో యిస్తామని కలకత్తా రమ్మని కబురు పంపేరంటాదా?

మీ—చిత్రం తమరికెలా తెలిసింది? అన్నట్లు మీపంతులు గారు ఈ వీధిమ్రుట వెనుతూంటే కబురు పంపేను మళ్ళీ మిమ్మలిని ఎన్నాళ్ళకు చూస్తానో అని—

శె—అందుకునే గదా? నే నొస్త! ఇదిగో ఈమిఠాయిపొట్లం—

మీ—నాయందు దయ వుండబట్టి తెచ్చారు—అని అందుకుంది

శె—పిల్లా! ఎప్పుడెడతావు కలకత్తా?

మీ—రేపు ప్రొద్దుట ముయిలులో—

శె—మీ అమ్మకూడా వస్తుందా?

మీ—రాదండీ.

శెట్టి—మరి ఎవరిలో వెడతావు?

మీనా—నేను తెలికట్టానాగారూనండి.

వెంట్రాపుపేరు చెప్పటప్పటికి శెట్టి కొంచము చిన్నబుచ్చుకున్నాడు.

మీనాక్షి—అయ్యో! శెట్టిగారికి డక్కా పోస్తోంది గామాను! అమ్మా! వినవకం) యివ్వవే విసురుతాను.

రాజ్యం విసిరికర) అందించింది. మీనాక్షి విసురుతూ శెట్టిని పుచ్చేసి కొంత డబ్బు లాగాలని నిశ్చయించింది.

మీనా—శెట్టిగారూ! కలకత్తా వెనుతున్నానుగదా నాకు మీ పేరుమీద యేమీ బహుమతీ యివ్వరూ?

శెట్టి—వెరిదానా? నే నూరికే పుత్తచేతుల్లో వస్తా ననుకున్నావా యేమిటి?

మీనా—నేను అలాగ అనగలనా? మీరు యిచ్చిన పుంగరం చూడండి. ఎలాగ మెరుస్తోందో! ఫిల్ముకంపెనీ వాళ్ళతో మీరు యిచ్చారని చెప్తాను వేమంమీద ధరిస్తాను.

శెట్టి—నా చిట్టి! నువ్వు సంతోషపడితే నాకంటే చాలు. నన్ను మూలం మరచిపోకు.

మీనా—చిత్తం చిత్తం! ఎంతమాటన్నారు!

శెట్టి—ఇదిగో పిల్లా! దగ్గి రుంచుకో ఈ నాలుగువంద రూపాయలూనూ నీకు లోటేటి? లక్షాధికారి వాతున్నావు? శ్రిశంక మాబోటి వాళ్ళకు కావలసినా పెట్టుబడి పెడతానన్నమాట!

అని 4 వందరూపాయల నోట్లు మీనాక్షికి అందించాడు. మీనాక్షి వికసిత వదనంలో అందుకొని యింట్లో పెట్టో పెట్టుకుంది.

మీనా—శెట్టిగారికి నాయండు చాలాదయ.

శె—ఏదీ పిల్లా! ఓ ముద్దా!

మీనాక్షి శెట్టిని ఒక్క ముద్దుపెట్టుకుంది. నాలుగు వందలు పుచ్చుకున్నందుకు శెట్టి మొదటిగడ్డం ఆమె లేతబుగ్గలకు గుచ్చుకుంది.

శెట్టి మీనాక్షి యిలాగ లోకాభిరామాలుగా మార్పాడుతూ వుండగ వెంకటాపు వచ్చేడు. శెట్టి కొంచెం బడికాడు. వెంకటాపు శెట్టివైపు కొరికొరా చూశాడు. వెంటనే శెట్టి పిల్లా మరచిపోకే అంటూ వెలి పోయాడు! తరువాత వెంకటాపు మీనాక్షిని ఏ డింకా నిన్ను పట్టుకు వడలటం లేదా. ఏమిటి? పకేండ్యేవరకు అన్నాడు. మీనాక్షినిప్పుడూ గుర్రామూ మార్పాడుతారండీ మీరు అం. ఏమి తీసుకున్నావు. వాడి దగ్గరికి అన్నాడు. 4 వాడ అంది మీనాక్షి. వుంచు రేపు రైలుఖర్చు లకి బాగా వసికొస్తాయి. అన్నాడు వెంకటాపు.

౧౨

కాస్త్రి ప్రకటనచేసిన వారంతోజులలో అతనికి పుత్రురాలు కన్పటిప్పలక్రింద వచ్చేయి. అనేకమంది ఆనేక సోజులతో నగం పమిట వేసుకుని బాడీ తొడుక్కుని కేవలం బస్టుమట్లక్కే ఎన్లార్జిచేసి కొందరూ, వివిధ రకాల్లో పంపించేరు. కొందరు తాము యిదివరకు నటించిన ఫిలుములలోని వేషాలతో తీసుకున్న ఫోటోలుకూడా పంపేరు. “భక్తాంజనేయ”లో నటించేమని, “అమ్మవారు” ఫిల్ములో నాయకీ పాత్ర ధరించేమని, ‘హేభరతఖండమ్’లో హన్స్సాత్రీచరుత్కారంగా నిర్వహించేమని అందరూ యెవరికిగల అర్హతలు వారు వాగ్రసుకున్నారు వీటి నన్నిటిని సావకాశంగా పరిశీలించేవశక్తి. మిన్ మీనాక్షి దరఖాస్తుకూడా చూశాడు. ఫోటోలుకూడా రెప్పవచ్చుకుండా చూశాడు. కొంచెం ముగ్ధలాగు కనుపించింది అతనికి. ఇదివరకు ఏమాత్రంకూడా నర్వీసులేదని వుంది అప్లికేషనులో. ఎందుకో మీనాక్షిఫోటో అతన్ని ఆకర్షించింది. మీనాక్షిని తప్పకుండా బుక్కుచేయూ లనుకున్నాడు. తనకు ఎవ రెవరు నచ్చినారో వాళ్ళవందరినీ ఏ అప్లికేషను బక

ఫైలు చేశాడు. కొంచెం అనుమానంగా వున్నవాళ్ళను రెండోఫైలు చేసి నిచ్చనివాళ్ళను మూడోఫైలు చేసి ఈ రికార్డంతా సాయంత్రం శర్మగదికి వచ్చివచ్చుడు చూపటానికి సిద్ధపరిచాడు. మామూలుగా తాను చేసుకునే పని చేసుకొని ఆఫీసులో కూర్చున్నాడు. సరిగ్గా రెండు గంటలకు శర్మ వచ్చేడు. 'హెల్లో గుడ్ మార్నింగ్ మిస్టర్ శాస్త్రి' అన్నాడు. శర్మ "వేరీ గుడ్ మార్నింగ్ బ్రదర్! నీకోసమే ఎదురు చూస్తున్నాను.

'ఫోటోలు దరఖాస్తులు వచ్చాయా'

'ఓహో కుప్పతిప్పలు'

'ఏవీ చూపించు'

'ఇవిగో నాకు తోచినట్లు సెలెక్షను చేసాను. నువ్వుకూడా చూడు, నీకు ఎలాగు నచ్చుతుందో'

"అవునుగానీ యివన్నీ యిట్టే అవుతాయిలే. డబ్బు పెట్టుబడి మాట ఏమిటి? మీ సాహేబుతో చెప్పేవా? ఆయన యివ్వవద్దాడా?"

'చెప్పేను—ఇవ్వవడనట్లే—నిన్ను అరిచుచూస్తానన్నాడు. మొత్తం మీద ఎలాగో వప్పించేను. సాయంత్రం 5 గంటలకు ఆఫీసుకు వస్తాడు. అప్పుడు ఖాగా నిన్ను పరిచయం చేస్తాను'

'ఏవీ దరఖాస్తులు—' అని శర్మ అన్నీ పరిశీలించేడు. తానుకూడ స్వయంగా అన్ని ఫోటోలు చూశాడు. శాస్త్రిచేసిన సెలెక్షను అతనికి యెంతో బాగావుంది. ఎలాగైనా చదువుకున్నవాడు ఏవ్వత్తిలో దీనిని రాణిస్తాడు. శాస్త్రి అన్నీ బాగా వున్నాయి. ఇక నీ సెలెక్షనే ఖాయం. నువ్వు సెలెక్టుచేసిన ఏకర్లను యింటర్వ్యూకి రమ్మను. ఇచ్చి వుచ్చుకోవడాలు యిక్కడ మాట్లాడతా మని వ్రాయ' అన్నాడు.

'సరే' అన్నాడు శాస్త్రి.

ఇంతలోకి సాహేబు వచ్చేడు. శర్మ సాహేబుకి నలాం చేశాడు.

సాహెబుకు శాస్త్రి వెంటనే శర్మనంగతి చెప్పాడు. ఓహో! మీరుపేరు హిన్నాం—ఎప్పుడు ధర్మనం పేయలేను. బిజిలెను బాగా గడ్చిపోతే ఫరవాలేదు. శాస్త్రిగారిమీద మాకు బాగా నమ్మకం. డబ్బుయిస్తాం మంచిగా తీయాలి ఫిల్ము' అన్నాడు.

‘చిత్తం’ అన్నాడు శర్మ.

తరువాత అందరూ కలసి సముద్రపువొడ్డుకు పికారుకు వెళ్లారు. చల్లటి మారుతం వీస్తూవుంది. వాళ్ల ముగ్గురకు ఆ చల్లగాలి ఆనందమయంగా వుంది. శర్మ కారులోనుంచి దిగి ఆ బెంచీలమీద కూర్చుందాము రండి. అన్నాడు శాస్త్రి. సాయబు లిద్దరును వెంటనే వాళ్ళిద్దరూ కూడా కారు దిగి అంతకు పది అడుగుల దూరంలోవున్న సిమెంటు బెంచీమీద కూర్చున్నారు. అయిదు నిమిషాలు అందరూ మానంగావుండి చల్లగాలిసాఖ్యాన్ని అనుభవించుతున్నారు. శర్మ తన జేబులోనుంచి సిగరెట్ ప్యాకట్టు తీసి సాయబు కొకటి శాస్త్రి కొకటి అందించి తాను ఒకటి నోట్లు పెట్టుకొని అగ్గిపులగీసి వాళ్ళిద్దరి సిగరెట్లు మట్టించి తానకూడా తన సిగరెట్లు మట్టించుకు నాలుగు గుక్కలు లోపలికి పీల్చి ముక్కంట నోటంట పొగలతోటి విరిజిమ్ముతున్నాడు. శాస్త్రి సాయబులుకూడా విలాసంగా సిగరెట్ పొగ వూచుతున్నారు.

మరి ఒక పదినిమిషాలు ఆలాగు గడచిపోయింది. కొంతసేపటికి శాస్త్రి యిలా అన్నాడు. “సేట్ జీ! శర్మగారున్నారే! చాలా తెలివైనవారు విద్యాధికులు మన ఆదృష్టంకొద్ది దొరికారు. వీక్షర్లను సెలక్టు చెయ్యడంలోను కంపెనీకి నష్టములేకుండా తక్కువడబ్బుకు బుక్కు చెయ్యడంలోను ఎంత పనికిరానివారైనా స్టేజిమీదకు తీసుకువచ్చి రాణింపజేయడము వారి ప్రత్యేకతలు.”

శర్మ—ఏమిటో సేట్ జీ! శాస్త్రిగారు ఆలా అంటాడుగాని, నున తెలివితేటలు ఏమీ పనికొస్తాయి. సాధ్యమైనంతవరకు లోటులే

కుండా కష్టపడతాం అటు కంపెనీ యజమానులకు నష్టము రాకూడదు యిటు యాక్టర్లను అన్యాయం చేయకూడదు. ప్రేక్షకులనుకూడా నిరాశనెందకుండా కూడా చూసి అన్నివిధాలా సాటిలేని మేటి చిత్రాన్ని తయారుచెయ్యటానికి చూస్తాను.

సాయెబు—హద్దీ! బలేమాట చెప్పావయ్యా షదా ఎవ్వడు మాబోటి హుమకార్లు పడిపోకుండా చూడాలా మీకు పదిరాళ్ళు దొరకాలా! వేరు పెళ్ళాతులే వుండాల హల్లాగ వుంటే యింకా యింకా డబ్బు ఖర్చు పెట్టి జోర్ జోర్ గా బిజినెసు చెయ్యబుద్ధి వుట్టతుంది.

శర్మ—అతనుగాని, శాస్త్రి! ఏదీ నీవు సెలక్టు చేసిననాయకురాలి ఫోటో ఒకమాటు సేట్ జీకి చూపించు శాస్త్రి తన కోటుజేబులోనుంచి మీనాక్షి ఫోటో తీసి సాయెబుచేతుల్లా పెట్టెడు. సాయెబు మీనాక్షి అందాన్ని ఎగడిగా పరికించాడు.

సాయెబు—బేమ్ భాగావుంది సార్! ఈపిల్ల ఈ పిల్ల యిదివరకు ఎక్కడనా వేళ్ళుచేసిందా ఏమిటి?

శాస్త్రి—లేదండీ.

సాయెబు—అయితే మస్కి పన్నివస్తుందా? అంతా క్రొత్తపిల్ల అయిపోయి స్టేజిమీద బెదరి బెదర ఫిల్ముఅంతా పాడుచేస్తుండేమా!

శర్మ—మీ కా సందేహ మక్కర లేదండీ. యిదివరకు చాలా సంగీతనభల్లా పాడింది. అంగ సాష్టం బాగుంది. చక్కగా పాడుతుంది. అందుచేతనే ఆమెను సెలక్టు చేసింది.

సాయెబు—అయితే మన స్టూడియోకు యింటర్వ్యూకు రమ్మని ఎవ్వడు తెలియజేస్తారే?

శాస్త్రి—రేపు వుత్తరాలు ఈమెకే కాకుండా మిగతా యాక్టర్లకు కూడా వ్యాస్తానండి. అందులో మనకు ఎవళ్ళు నచ్చితే వాళ్ళనే ఏర్పకుండాము తగాదా యేమిటి?

శర్మ-అనిషయంలో మాళాశ్రీ చాలా గట్టివాడు లెండి నేను మొదట శాస్త్రానిగూటించి సందేహించాను. తరువాత చూడగా నా కన్నా ఎక్కువ బాగా అనుభవం కలవాడిలాగున్నాడని గ్రహించాను.

సామెలు-అంతా బాగానే వుంది. గాని, కలక్షన్ మనకు బాగా రావాలి. బాగా వుంది బాగావుంది, అది అంతా మనకు అక్కరలేదు. ఎప్పుడు వ్యాపారస్తుడు ఏది చూసాడు అంటే, పదిరాళ్ళు ఎందులో బాగా వస్తే దాన్ని పట్టుకు దేవుళ్ళాతాడ్ మంచి డబ్బు రావాలి మీ పేరు ప్రఖ్యాతుల బైటకు రావాలి.

శర్మ-అవును. తమరు చెప్పినమాట సత్యం. ఏదైనా దాని యొక్క ఫలితాలనుబట్టి ఆధారపడివుంటుంది.

సామెలు-అద్దదేమాట!

శాస్త్రీ-తన వాచీలో టైము చూచాడు. వెంటనే సామెలు ఎంతయిందిభాయి టయిము? అన్నాడు.

శాస్త్రీ-తోమ్మిది గంటలు అయింది సార్!

సామెలు-అయితే నడవండి. పోదామ్ త్వరగా యింట్కి పోయి భోజనంచేయవలె!

తరువాత వాళ్ళు ముగ్గురూ కారు ఎక్కి కూర్చున్నారు. కారు స్టార్టచేసాడు డ్రైవరుకు అంతకుముందే శర్మ శాస్త్రీల యద్దరిమకా ములు తెలిసివున్నవాడు గనుక శాస్త్రీని శాస్త్రీయింటివద్ద, శర్మను శర్మయింటివద్ద దిగవేడిచి సామెలును తిన్నగా బంగళాకు తీసుకు పోయినాడు.

౧౩

మరునాడుడయం ౩ గంటలకు శాస్త్రీ లేచి కాలక్యత్యాలు నిరంగ రించుకుని పదిగంటలకు భోజనంచేసి అఫీసుకు వెళ్లిపోయినాడు.

చునీలాల్ యింకా చాలేదు. వెళ్లి వెళ్ళటముతోట కాస్త్రీ మీనాదీకి, తదితరులకు కంపెనీకి కావలసిందిని బాబులు వాగ్దామనుకున్నాడు. కానీ ఆఫీసు తలుపు తెరిచి చూచేటప్పటికి పదిపన్నెండు కవర్లు, కొన్ని కార్డులు లోపల పడివున్నవి. వాటి నన్నింటిని క్రమ క్రమముగా చదువుకున్నాడు. కొంతమంది 'యింద్రజిత్తువధ' పిల్ల వంపమని, కొందరు 'దిల్ కష్' పెంటనే పార్శ్వలుచేయుమని, మరికొందరు ప్రిల్లుచేరింది 'పోస్టర్లు అందిలేదని యెవరికి అవసరమున్నట్లు వాళ్ళుబాబులు వ్రాసేరు వాల్లన్నిటికి క్రమక్రమంగా ఒకదానిపెంబడి యింకొకదానికి పెంటనే సమాధానాలు వ్రాసి పైపుకొట్టుతూవుండగా చునీలాల్ వచ్చేడు.

సేతు—క్యా భాయ్! టపా ఏమన్నా వచ్చిందా? కొత్త కొత్త బుకింగులు మన్ని తగలలేదూ? :న్న మొన్న ఆంధ్రసత్యిగా యేమి నాంగదా!

కాస్త్రీ—వచ్చినాయి. కొందరికి పోస్టర్లు అందలేదట — కొందరికి కొత్తపిల్లలు 'కావాలట—వాళ్ళందరికి సమాధానాలు వ్రాసి పైపు చేసినాను. మీ సంతకాలే తరవాయి.

సేతు—మా సంతకాలు యెందుకుబాయి? అంతామీరే మేనే జర్ వుండారే కంపెనీకి. మీ మీద మాకి సమ్మఖం అట్లా వుంది. నాకి బదులు మీరు సంతకంపెట్టి పంపించకూడదూ భాయి?

కాస్త్రీ—సేట్ జీ! పంపించవచ్చు. మీరు వచ్చేరుగదా! అందు చేత సంతకాలు పెట్టండి. మీరు లేకపోతే నేనే పెడతాను.

సేతు—అద్దదీ! భాయ్! అట్లాగుండావలా! నా మేలు మీరు కోర్తూవుండావలా. జీతం మీకు నేను ప్రొమోషన్ చేస్తువుండవలా.

కాస్త్రీ—చిత్తం. మీదయే నాకు కావలసింద. మీరు తలచుకుంటే నేను ధనవంతుణ్ణి అవడం ఎంతసేపు? కోటిశ్వర్లు మీరు.

సేతు—ఏది భాయికాకితాలు?

శాస్త్రి కాగితాలు అందిస్తాడు. నేను కొంత గీతలలో కొద్దిగా వచ్చిన యింగ్లీషుముక్కలతోటి సంతకాలు చేస్తాను. నేను సంతకాలు చేసి వెంటనే అందరసనులు పుండటంపల్ల కాదులో యింటికి వెళ్ళి పోతాడు. నేను వెళ్లిపోయినతరువాత శాస్త్రి ఆవుత్తరాలకు విలాసాలు వ్రాసి, ఏ ఏ వుత్తరాలకు ఆయా కవర్లలోపెట్టి అంటించి వాటికి పోస్టు బిళ్ళలు అంటించి పోస్టాఫీసులో పడవేసి తిరిగి ఆఫీసుకు వచ్చి కూర్చుంటాడు. వశ్యంతా ముచ్చెమటలు పోసినాయి. అందుచేత కొంచమునేపు ఎలక్ట్రిక్ పంకా వేసుకున్నాను. చెమట ఆరిపోయేవాకా పంకాజోరుగా పుండనిచ్చి తరువాత పంకాజోరు తగ్గనిచ్చి కొంచెం మెల్లగా పుండనిచ్చి కంపెనీతాలుకు తెటర్ పేటర్లు తీసి యిలాగ అనుకున్నాను. మన స్వంత ఫిల్మునంగతి వెనకపడిపోయింది అసలు ఆఫీసుకు రాగానే ముందు చేద్దా మనుకున్నపని అది యిప్పుడు దానికన్నా మించిపోయిన పనులు అందుటవల్ల అది కట్టిపెట్టినాము. ఇక వెంటనే అందరకూ వుత్తరాలు వ్రాయాలని ముందు మిన్ మీనాక్షికి ఈప్రకారంగా వ్రాశాడు.

శ్రీమతి మిన్ మీనాక్షి—

మీయొక్క దరఖాస్తు ఫోటో మాకార్యాలయమునకు చేరినాయి, మీకు యిదివరలో అనుభవము లేకపోయినా బహు చాకచక్యముగా నటించగలుగురని అభిప్రాయ పడుతున్నాము, మీబోటి క్రొత్త తారలకు ప్రోత్సాహ మీయవలెనని మాకంపెనీ ఆశయం. కనుక, వెంటనే మీరు కలకత్తాకు బయలుదేరి రావలసింది. మీరు కలకత్తా క్రొత్తవూరు గనుక ఫలానాతేదీ! ఫలానాబండిలో వస్తున్నామని వ్రాస్తే మీకన్నినదుపాయములు చేయగలము.

శాస్త్రి

మీ నేతరు.

తదుపరి యిదేవిధముగ మిగిలిన తాను సెలక్టుచేసిన యాక్టర్లం దంకుకూడా వాళ్ళవాళ్ళ పూళ్ళకు వుత్తరాలు వ్రాసి కొంచెం డాబుగా వుండేటందుకు టైపుచేసి చునీలల్ తనకు యిదివరకే అధికారం ఇచ్చి వున్నందువలన సుతకాలు చేసి ఎడ్మినులు వ్రాసి, బిళ్ళ లంటించి టపాలో వారవేసేటప్పటికి సాయంత్రం అరు గంటలయింది.

చాలా అలసిపోయి యింటికి వెళుదా మనుకుంటూ వుండగా ఒక స్నేహితుడు కనుపించి అతనితోటి బాతాఖాని వేయడం మొదలు పెట్టేడు, శాస్త్రీకి త్వరగా యింటికి పోదామని వుందికానీ స్నేహితుడు వదలడు, ఎదోపిచ్చాచాటిరామా యుం నందననామసంవత్సరమునాటి యియ్యోకుల భారసాలనాటి కబుర్లు ఆసోదీ యాసోదీ మాట్లాడుతు ఒక గంటన్నర నిలిపేడు శాస్త్రీని శాస్త్రీ బాగానీరసంగా వున్నాడు. పని చేసి అలసిపోయి అందుచేత యింక సాహసించి 'బ్రదర్! యింటివద్ద కొంచెం తొందరపని వుంది. అందుచేత వెళ్ళివస్తా ఏమి ఆనుకోకు మళ్ళీ కలుసుకుంటాముగా! అని చెప్పి వడివడిగా అప్పటికే అలశ్యం కావటం చేత యింటికి వెళ్ళిపోయినాడు.

౧౪

వెంకటాద్రిపు మీనాక్షీఫోటోలు దరఖాస్తు కంపెనీకి పంపేడన్న మాటేగాని, మీనాక్షీకీమాత్రం ఆదుర్దాగానే వుంది. సినిమాలోవేషం పెయ్యాలన్న ప్రబలాటం ఆవిడకు ఎక్కువగా వుంది. పత్రికలలో అనేక మైన అంకచండాలులేని నటుల నందరినీ కంపెనీవాళ్ళు విచిత్రభంగి మాలలో ఫోటోలు అచ్చువేసి 'ఈమె మహోజ్వలతార' అని ఈమె వెండితెరకు వెలుగు తెచ్చిందని అనేకరకాలగా ప్రకటనలు చూచి తనకుకూడా అంతఅద్భుతం ఎప్పుడు పట్టుతుందనే ఆమెకు ఎవ్వరూ అలోచన.

కంపెనీకి పుత్తరంవ్రాసి వారంతోజ్ఞానది. తిరుగురసీదులో రిజిస్ట్రేషన్ వదులో దరఖాస్తు పంపడంవల్ల ఆపుత్తరం కంపెనీకి అందడం అందింది. కానీ సమాధానం రాకపోవటానికి కారణ మేమిటి? కలకత్తా పుత్తరం వెళ్ళటానికి రెండురోజులు రావటానికి రెండురోజులు నాలుగు రోజులు పోయినా యింకా మూడురోజులు పున్నదే వారంలోను ఎందుకు సమాధానము రాకపోవాలి చెప్పా! శకునంకూడా మందిది చూచుకునే ఆయన్ను పోస్టాఫీసుకు పంపేనే అని మీనాక్షి పరిపరి విధాల ఆలోచిస్తోంది.

ఈ ప్రపంచంలో మానవమాత్రుల కంటేగదా! ఏవ్యక్తి అయినా ఒకకార్యం తలపెట్టి నవ్వుడు ఆవి అయ్యేవరకూ ఆవ్యక్తి! ఏపని చేయటానికి తోచదు. అది నెరవేరేవరకూ మనస్థిమితము వుండదు. అది కొంచము డబ్బులో కూడుకొన్నదీ పేరు ప్రఖ్యాతులుకలిసి వచ్చేదీ అయితే మరింత బెంగగా వుంటుంది. తీరా చూస్తే యేమీ లేదు, ఆవిషయం దైవదృష్టిలో ఒక అణువులాంటిది. కానీ మానవ హృదయంమాత్రం ఆదుర్దా పడుతూ వుంటుంది. ఇలాగ మానవహృదయాలను ఆదుర్దాపరచి వినోదించటమే పరమేశ్వరుడిని యొక్క ముఖ్య లక్షణము.

చీమలుగాని, తూరీగలుగాని, ఈగలుగాని వాటంతట అవి పోతూవుంటే ఒకవిధమైన ఆటకొండ చిన్నపిల్లలు వాటితో ఆడుకుంటారు. అంటేచీమ ప్రాకపోతూవుంటే దాని కారికి అడ్డంగా ఒకపుల్ల పెట్టడంగాని మరియొక పురుగువాక్కుతూవుంటే దాన్ని పూచీరాక కుండా గుప్పెటలో పెట్టి అటూయిటూ గిలకించటం - యిటువంటి పనులు చేస్తూ అది గిల గిల తన్నుకుంటూంటే వినోదిస్తారు. అంతేమాదిరిగా భగవంతుడికి మనం ఆయన దృష్టిలో చీమ, దోమలంతటి నాశ్యం అందానోభగవంతుడు ప్రధానంగా పెట్టగలన్న నర పక్షి ఈ

మనుష్యునిలోకి ఆక అనేది ఒకటి కల్పించి, లోకాన్ని ఆక అనే పద్ధతి పైన నడిపిస్తున్నాడు. దాన్ని తెలుసుకున్నవాడు ఈ పాడు ప్రపంచంలో సంబంధం లేకుండా అంటి అంటకుండా, ముట్టి ముట్టకుండా వుంటాడు. లేనివాడు అజ్ఞాన మనే చీకటిలో పడిపోడు' నాకు యిది కావాలి నాకు అది కావాలి. నాకు ఈ పని జరగలేదు. ఆ పని జరగలేదు. అని ఎప్పుడు చింతజెందుతూనే వుంటాడు.

అలాగ మినాడీ పరిపరివిధాల ఆలోచించుకు ఈజీప్టులో కూర్చుండి వెంకట్రావు ఎక్కడినుంచో వీధిలోనుంచి యింటికి వచ్చేడు. వెంకట్రావు రావటంలోకి మినాడీ లేచి నుంచుంది. వెంకట్రావు యింకా చొక్కా విప్పలేదు సరిగదా! వెనువెంటనే ఏమండీ! పోస్టు జవాను కనబడ్డాడా? అని అడిగింది.

వెంకట్రావు—ఎందుకు?

మినా—ఎందుకేమిటి? కంపెనీవా డేమన్నా సమాధాన ఇవ్వాలి డేమోనని.

వెంక—ఓనీ వెళ్ళిదానా! ఏదో నేళం. అదృష్టం వుంటే తగులుతుంది. లేకపోతే లేదు. అస్తమాను అలాగు ఆలోచించుకుంటు కూర్చోకూడదు. ఆపైన మనం పుత్రరంప్రాసి ఎన్నాళ్ళయిందేమిటి?

మినా—వదిరోజులు అయిందండీ! యింకా సమాధానం రాదూ? కావలిస్తే కావాలనీ, అక్కరలేకపోతే అక్కరలేదని ఏదో రామాలిగాని పూరికే ఫోటోలు దొంగిలించేస్తాడా ఏమిటి?

వెంక—అందరపడకు ఈవేళో, రేపో సమాధానం వస్తుంది. అంతగా అక్కరలేకపోతే మన ఫోటోలు మనకు వంపమని వాగ్దాముగా మీరు కాకపోతే యింకోడు మనకు. వచ్చిన పుత్రరా లన్నీ చదివి చూచుకొని నెమ్మదిగా సమాధానము వ్రాస్తారు.

మినా—అలాగా! చూద్దాము...తయిలే యింకోకటి రెండు రోజులు.

అని వాళ్ళిద్దరు మాట్లాడుకుంటూ వుంటే పోస్టుబంట్లోతు ఒక కవరు తెచ్చి అందిచ్చేడు. ఆ కవరుమీద ఒకప్పక్క అచ్చులో 'నవ భారతీఫిల్మ్స్ కలెక్షన్' అని వుంది. ఎళ్ళు పాణం కడుటవడింది. కానీ లోపల ఏముంటుందో! అని అదో అదుర్దా వెంకట్రావు కవరుచిప్పి చదువుతు చిన్న చిరునవ్వు నవ్వేడు. అది మినాడీ గ్రహించి "కాయా? పండా?" అంది. "పండే" అన్నాడు రావు. ఆవుత్తరం ఆమెకు చదివి వినిపించేడు.

౧౫

మినాడీకి సినీమాకంపెనీనుంచి రమ్మని పిలుపు వచ్చింది. ఇక నేం పూరంతా పుకారు-వెంకట్రావుగారి సాని టాకీ బుక్కుయిందని శుమాటు వెంకట్రావుని వదిలేస్తుందిరా అని కొందరు. తీదురా అది అలాటిది కాదు. దాన్ని అనలు టాకీ బుక్కుచేయించినవాడే వెంకట్రావురా-దానికి వాడిమీద యెంకోమోజు తెలుసునా అని యింకొకరు. అనేకమంది అనేకవిధాలగా అనుకుంటున్నారు. రాజ్యాన్ని యింటిలో అట్టబెట్టి మినాడీని తీసుకొని వెంకట్రావు కలెక్షన్ ప్రయాణమైనాడు. ముందు తాము ఫలానా మెయిలుకు వస్తామని తమకు కంపెనీ ఆఫీసు తెలియదనీ అందుచే కంపెనీతాలూకు బంట్లో తును స్టేషనుకు సంవమనీ వెంకట్రావు వ్రాశాడు. శర్మ ఆవుత్తరం చూచుకొని ఆఫీసుకారు తీసుకు స్టేషనుకు వచ్చేడు. మినాడీని ఆనమాలు పట్టి మీరేనా మిన్ మినాడీ అన్నాడు అవునండి అంది చిరునవ్వు నవ్వుతూ-రైట్ అని బంట్లోతుచేత సామాను కారులో వేయించి తిన్నగా ఆఫీసు మేడమీద ఒకగది కాలేచేసి బస యిచ్చేడు. ఆవేళ మధ్యాహ్నం అందరు ఏకర్నా వచ్చేరు వాళ్ళందరిచేత ఆడించి పాడించి, వేళాకోళంచేసి భేరాలు సెటిల్ చేసుకుని బజానాలు యిచ్చి

వేళాడు. శర్మకూడా యీసమయంలో వున్నాడు. మీనాక్షినికూడా పాడమన్నాడు. వీణమీద చక్కటి కంఠంతో పాడింది. స్వత్యంతచేతుల గలవా? అని అడిగాడు. చిత్తం అని అంది. ఏదీ పదినిమిషాలు నీకు వచ్చిన భంగిమలు చూపు అన్నాడు శర్మ. వెంటనే గజ్జకట్టి స్వత్యంత చేతులం మొదలుపెట్టింది మీనాక్షి. శర్మ కాస్త) లిద్దరూ రెప్ప వచ్చుకుండా చూస్తున్నారు. శర్మకన్న శాస్త్రీకి మోజు బాగావుంది. చాలు అన్నాడు శర్మ.

'నీకు ఎంత కావా'లన్నాడు శర్మ.

"ఎన్నాళ్ళు పడుతుంది ఫిల్ముకి' అన్నాడు వెంకటాపు.

'రెండు నెల్లు పడుతుంది' అన్నాడు శాస్త్రీ.

వెంక—అయితే పది నేలు కావాలి.

శర్మ—ఇరవై వేలమీ వద్దా? రెండువేలకంటే ఏమీ ఇవ్వము నర్తకుర్రులు మానే. ఇదివరలో ఈమె ఏ ఫిల్ములోను ఏళ్లు చెయ్యి లేదుకూడాను. చేసివుంటే అలాగే యిద్దము. మీరు కోరినట్లు ఈ ఫిల్ముకి మంచి రాబడి వస్తే రెండోఫిల్ముకి అవిడకు అలాగే యిస్తాము. ఇవ్వడ మేమిటి? మా కంపెనీ అర్బుకుంద ఖాయంగా తీసుకుంటాము.

శాస్త్రీ—ఈవిడ మీకు ఏమికావాలి?

వెంక—నేను ఈమెను వుంచుకున్నాను.

శర్మ—ఎన్ని సంవత్సరాలనుంది?

వెంక—ఏ డానిమిదేళ్ళు అవుతుంది.

శాస్త్రీ—ఏమన్నా పిల్లలా?

మీనా—లేరండి.

శాస్త్రీ—అందుకునే అంత పనందుగా వుంది. అవునుగాని, రెండువేలకూ యివ్వమేనా? ఇదిగో! యివ్వమారే ఎగ్జిక్యూటివ్ మీద సంతకంచేసి బజానా 500 పుచ్చుకోండి.

మీనా—ఇప్పించండి.

మీనా డి ఎగ్జిమెంటు ఫారం మీద సంతకం చేసింది. వెంటనే బజానా 500 పుచ్చుకుంది. అందరివ్వకీ రకు చూసిన వేరేయిల్లో మీనా డి కూడా బస యేర్పాటు చేశారు.

౧౬

‘శర్మా! ఆళ్వనీ స్టూడియో వాళ్ళ దగ్గరకు వెళ్ళి స్టూడియో అడ్డ విషయం చూట్టాడావా?’

‘ఓ. ఆళ్వడే అన్ని ఆరేంజ్మెంట్లూ చేయించివేశాను.’

‘ఎంతకు నిర్ణయించేవు?’

“80 వేలకు”.

“బాగానే వుంది. పాతిక వేలకు ఏమన్నా కుదురుతే బాగుండును. ఈ ఈడోటోజోలో స్టూడియోలు యెక్కడా కాళీలు లేకుండా వుంటున్నాయి. అందుచేత కుదరకుండా వుంది ఆవునుగాని, రిహార్సులు టెంకెనవరకు వచ్చేయి.

“పనిమార్లు అయినాయి. మీరు డైరెక్టరు అవటం, నేను కథ కూర్చి, సహాయదర్శకుణ్ణి యిన్ని అయివుండి చిత్రం బహుచిత్రంగా వ్యవహారంతో తక్కువ పెట్టుబడితో టియోరేముటోయ్”

‘రైట్. నీవల్లెవీటీ (ప్రకటన) బాగానే వుండిగాని, కొంత ఆరవ ఫిల్ములలోను, యింగ్లీషువర్షికలోను కూడా ప్రకటన ప్రారంభించు తెలుసునా?’

‘అలాగే. తప్పకుండా చేస్తాను. నేను మీనా డి ఏకాంతంగా నటించవలసిన సీనుకు రిహార్సులు యిచ్చివస్తాను.” అని వెళ్ళిపోయాడు శర్మ.

మీనా డి రిహార్సులగదిలో ట్రయిలెట్ వేసుకుని ఒక బస్సును డ్రైట్ చేస్తో వున్నాడు సిద్ధంగా వుంది. శర్మను చూచి దండాలండి అని అడిగింది సీను—దండాలేమిటి బుర్రులకు సుఖ్యరాయణకుల.

గుత్ మూర్ఖింగ్ సార్! లేకపోతే నమస్తే! దైర్యధుగానూ! అన్నాడు
శర్మ సిగరెట్ పొగ విలాసంగా పూచుతూ—

‘అలాగే అంటాను రెండే’

మీనాక్షి శర్మకోరినప్రకారం చక్కగా నటించింది.

‘శర్మగారూ! రిహార్సులకు వేళయిందండిఅని బంట్లోను తలుపు
కొట్టాడు. వస్తున్నానని లోపలినుంచి సమాధానం వచ్చింది.

౧౭

కాకినాడ మహాపట్నంలో వెంకట్రావుగారి సానిటీ పదివేలు
యిచ్చేరు ట్రా) అని ఒకడు లేమరా నేను ఎరగనా ఏమిటిసర్వభుచ్చులు
పెట్టి రెండువేలు యిచ్చేరని నాకు వెంకట్రావు వ్రాశాడని యింకోడు—
యిలాగ మిన్ మీనాక్షిని గురించి చెప్పుకుంటున్నారు. మహాబాగా
నటించింది ట్రా! అని ఒకపండిట్ట్రా! ఇక్కడ కాలేజీలో యిదివరకు
ట్యూటరుగా వున్నాడే—శర్మ—వీడేట్రా) దీనికి కథ రాసింది. అనియింకో
వ్యక్తి ఈ ప్రకారంగా ఏమూల చూచినా యిదే గొడవ.

అన్ని పట్టణాలలోను సవభారతీ ఫిల్మువారి ‘చదువున్న
కెళ్ళాం’ వస్తోందని ఏగోడమీదచూచినా కూడా ఈ కొత్తసాంఘిక
ఫిల్ము చూడటానికి ఊర్విభూరుతున్నారు. కాకినాడసాన్ని చూశా
ద్దుట్రా) అని ఒకడు అరే దాంది అసలు బందరుట్రా) కాకినాడ జైలా
గొతుంది. మాబందరు సానిరా అని యింకోడు యిలా వాదించుకునే
వాళ్ళు కొందరు. మొత్తంమీద ఫిల్ము అన్ని కేంద్రాల్లోను రిలీజ్
అయింది. పత్రికల్లానూ రేడియోలోనుకూడా మిన్ మీనాక్షి నటనా
చాతుర్యాన్ని గూర్చి పొగడారు. మీనాక్షికి రోజులు బాగున్నాయి.
రామాలన ట్యూకుచున్నాడు నెలకునే ఫిల్మునా ఫిల్మునా వాగు ‘భక్త

మండార లో నాయికా పాత్రధారణకు పదివేలు యిస్తామని బుక్ చేశారు.

మీనాక్షియొక్క అదృష్టం రోజు రోజుకు వృద్ధవుతూవుందిగాని తగ్గటంలేదు. అదిరికాలంలో పెక్కు ఫిల్ములలో నటించి ప్రఖ్యాతి పటి అయింది. కానీ నాటికి నేటికీ కూడా వెంకట్రావునిమార్గం లేదు. నేను మీనాక్షి పది టైల రూపాయలు అర్జిం కంటకూ మేనేజరు వెంకట్రావు ఏ టాకీవాళ్ళు గాని గాని, ఫిల్ము కంపెనీవాళ్ళు గాని మీనాక్షిని బుక్ చేయాలి వెంకట్రావుని ముందుచూచి తరువాత మీనాక్షిని మీనాక్షి వెంకట్రావునివుంచుకున్నా - పేరుకుమార్తె "మీనాక్షి" వూరందరికి మార్తె వెంకట్రావుసాని!!

న మా స్త్రము

